

Дипломатски скандал на Заев
Кога лагата станува навика

Обоени револуции
Искри на линијата на огнот

23 Октомври
Кој сака да го укине Денот на ВМРО?

Република

бр. 164, година IV ■ петок, 23 октомври 2015 година ■ цена: 50 денари

ХАН РАЗОЧАРАН

СТРАВОТ ОД ИЗБОРИ ГО БЛОКИРА ДОГОВОРОТ

Топлификација „изгор“ за граѓаните

Извршители во лов
на стари долгови

Смешни владици, празни цркви

Скандалите и цените
ги избркаа верниците

republika.mk

Не чекај весџи
за да видиш шџо се случува
ИНТЕРНЕТ ТВ

Република
www.republika.mk

ВОВЕД

Кожата на Заев поважна од
националната безбедност

6

АНАЛИЗА

И Ерусалим ги препозна лагите на Заев

11

ЕКОНОМИЈА

Топлификација „изгор“ за граѓаните

18

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Г.г. Стефан

22

ТЕМА НА НЕДЕЛАТА

Скандалите и цените ги
избркаа верниците

24

СВЕТ

Фронтот на Дража ја тресе
фотелјата на Мило

26

ЗДРАВЈЕ

Проф. д-р Аспазија Софијанова

32

КУЛТУРА

Светлана Алексиевич, добитничка на
Нобелова награда за литература

38

СПОРТ | ФУДБАЛ

Боби Милевски

54

Колумна

8

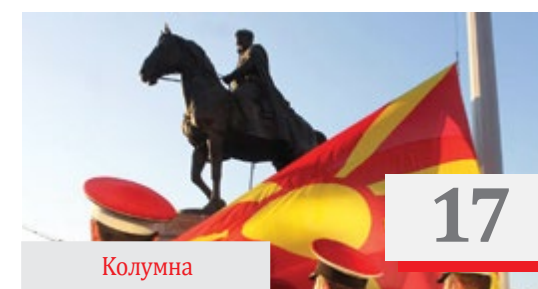
Грузија, Македонија и
Молдавија, на ред е Црна Гора

14

Актуелно

Стравот од избори го
блокира договорот

Колумна

17

Кој сака да се укине
Денот на ВМРО?

29

Репортажа

Детски едукативен
парк во Маврово

**ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје**

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**
Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**

Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**

Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Зоран Поповски,
Александрија Стевковска, Јана Јосифовска, Бојан Момировски

Колумнист: **Горан Момировски**

Лектори: **Анета Љубеvскиј, Тања Стевановска**

Фотографија: **Ѓорѓи Личовски, Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **21 октомври 2015**

ДЕЦА СИ СЕ ДЕЦА

Фото: Ѓорѓи Личовски

Кожата на Заев поважна од националната безбедност

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

Законот за заштита на „свиркачите“ ги стави на испит капацитетот и искрените намери за вистинска борба против корупцијата на сите учесници во преговорите, но и на странските медијатори. Законското решение мора да биде во функција на спречување на криминалот, на корупцијата и на злоупотребата на државните функции, но никако не смее да биде поддршка за подривање на државните институции и за загрозување на државната безбедност.

„Свиркачите“ треба да бидат охрабрани да го идентификуваат чинот на сомнително противзаконско дејство, преку обелоденување на информациите што ги поседуваат. Тоа може да го сторат директно на судските органи или пак преку медиумите. Но, нивната улога мора да завршува тука. Законски, во ниту еден случај не смее да им се дозволи да преземаат насилни дејства за да го решаваат проблемот или сами да одредуваат казни за осомничените. Уште повеќе, законот не смее да ја надминува соработката со странските служби, како ни да одобрува парични награди за „нивната храброст“. Токму тука треба да се лоцира голем дел од одговорноста на Зоран Заев, Зоран Верушевски и на останатите обвинети во случајот „Пуч“ за што овие луѓе и ќе мораат да одговараат пред лицето на правдата. Затоа, законот во никој случај не смее да гарантира амнестија за овие луѓе. Конечно, нивната невиност ќе имаат можност да ја докажат пред надлежните судови.

Ова сигурно го имаат предвид странските посредници во преговорите, особено американскиот амбасадор Џес Бејли, кој е многу добро запознаен со третманот на „свиркачите“ во САД, особено во периодот на претседателствувањето на Барак Обама. Критича-

рите ја обвинуваат администрацијата на Обама дека води репресивна политика кон луѓето што се охрабриле да откријат нелегални дејства, наспроти заштитничкиот однос што го има кон посочените во протечените документи. Критиките ги темелат врз фрапантни податоци кои велат дека само за време на владеењето на Обама „свиркачите“ добиле затворски казни во траење од 751 месец. Меѓу нив најпознати се Едвард Сноуден и Челзи Менинг, а сè уште е активна потерницата и против Џулијан Асанж. За споредба, во периодот на владеењето на сите претходни претседатели на САД, „свиркачите“ добиле вкупна затворска казна од 24 месеци. Овие луѓе се третираат како шпиони и државни непријатели, а им се суди според федералниот законски акт за шпионажа од 1917 година.

Од друга страна, лицата посочени во објавените документи во врска со нелегалното прислушување и за тортурата врз осомничените терористи, досега не одговарале за ниту едно дело. Со други зборови, САД ги амнестираше осомничените, а гласниците ги прогласи за виновни. Тоа што за американскиот претседател е политиката за заштита на националната безбедност, кај нас се толкува како режимска политика и ускратување на демократските права.

Токму затоа, преговарачите, оние што нè убедуваат дека сето ова го прават во интерес на државата и на посредниците, оние што ни тврдат дека Македонија мора да ги почитува принципите на западната демократија, мораат на јавноста да ѝ разјаснат неколку дилеми:

- Дали законските решенија кои се договараат во Пржино, вклучително и законот за „свиркачи“ ѝ дозволу-

ваат на Македонија да спроведува демократија каква што негуваат останатите западни држави или за нас и во овој случај ќе важат специјални правила, со специјални закони и со специјални обвинители?

- Дали институциите на државата ќе имаат право да ги штитат граѓаните и да го бранат суверенитетот од внатрешни и од надворешни шпиони, или разузнавањето и контраразузнавањето ќе биде под целосна контрола на дипломатите и на странските амбасади?
- Дали граѓаните ќе смеат да ја дознаат целата вистина за „Пуч“ и за заднината на аферата со прислушување, или јавноста ќе смее да се информира само преку инсталациите на Сорос, медиумите на Заев и преку соопштенијата на странските амбасади?
- Дали Македонија ќе биде првата земја која ќе го легализира нелегалното прислушување и однапред ќе ги амнестира сите оние што во иднина ќе имаат намера на сличен начин да ја загрозуваат безбедноста на државата, ќе дознаеме откако ќе завршат преговорите. Тогаш ќе знаеме и дали и во каков облик ќе биде забрането преобјавувањето на прислушуваниите разговори што ги поседува Заев.

Во врска со тоа, многу интересно ќе биде да дознаеме дали лидерот на опозицијата, кој јавно застава во одбрана на новинарите и вети дека нема да дозволи ниту еден од нив да оди во затвор за објавените бомби, на преговарачката маса ставил и барање за укинување на затворската казна за новинарите кои би се осмелиле да објават материјали и документи за лустрираните кодоши.

И СОЛАНА ОПТИМИСТ ЗА ПРИЕМ НА МАКЕДОНИЈА ВО НАТО И ВО ЕУ

Поранешниот генерален секретар на НАТО, Хавиер Солана, е последниот во низата влијателни личности кои сметаат дека Македонија треба во најскоро време да добие покана за членство во НАТО и во ЕУ

Според поранешниот висок претставник за надворешна политика на ЕУ, со влошувањето на безбедносната состојба во Европа и со бегалската криза, се создаваат услови за решавање на помалите проблеми како што е спорот за името меѓу Грција и Македонија. Ова, како што вели тој, може да помогне конечно да се реализира приемот на Македонија во НАТО и во Европската унија. Солана смета дека и покрај сите проблеми во Европа, на Македонија ѝ оди добро и дека добро ја врши работата.

Претходно, поранешниот советник за национална безбедност на САД, Џејмс Џонс, побара Македонија заедно со Црна Гора да биде примена во Северноатлантската алијанса на следниот самит во Полска. Пензионираниот генерал пред американските сенатори го кажа она што многумина го мислат, но се плашат јавно да го кажат. Џонс смета дека САД мора да ја променат тактиката ако сакаат да го задржат влијанието на Балканот каде што Русија е сè поактивна. Приемот на Македонија и на Црна Гора, според генералот, е начин да се одговори на руската воена и дипломатска офанзива.

Иако поддршката за прием на Македонија во НАТО доаѓа од поранешни функционери, позитивно е тоа што влијателни личности, меѓу кои и експерти по безбедносни прашања, го започнуваат ова прашање на само неколку месеци пред самитот на НАТО во Варшава. Со пораката на Солана, сведочењето на генералот Џонс во Сенатот, и со изјавите на полскиот министер за одбрана, кој пред еден месец изјави дека Полска има обврска и желба да работи на македонскиот влез во НАТО, се зголемува засега малата група јавни поддржувачи за идејата Македонија да ги прекине бесмислените годишни акциски програми и формално да стане членка на Алијансата. ■

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН ЗА НОВИ 13.500 РАБОТНИ МЕСТА

Додека опозицијата мака мачи да сфати колку луѓе вработила оваа власт, Владата продолжи со воведување на нови економски мерки за намалување на невработеноста. Вицепремиерот за економски прашања, Владимир Пешевски, најави нов Оперативен план за активни програми и мерки за вработување за 2016 година, кој предвидува нови работни места за 13.500 лица од кои 8.700 ќе бидат директно вработени. Планот, според Пешевски, содржи 28 мерки и обуки што ќе бидат достапни за сите евидентирани невработени лица кои активно бараат работа, а во реализацијата на планот ќе се инвестираат 710 милиони денари.

евра за отворена приватна детска градинка, и грант од 12.500 евра за отворен приватен дом за стари лица за вкупно 20 нови правни субјекти или вкупно 100 нови вработувања, а кои ќе влијат на создавање дополнителен капацитет за преку 400 деца во градинките и преку 400 стари лица во старските домови.

Претставникот на УНДП, Луиза Винтон, истакна дека е особено важно што во Оперативниот план за 2016 година се опфатени и ранливите групи, како што се лицата со попреченост, кои, како што рече, многу тешко доаѓаат до вработување.

Со досегашната економска и социјална политика, Владата за осум години успеа да ја сведе невработеноста од 38 проценти на 26,8 проценти. ■

ГРУЗИЈА, МАКЕДОНИЈА И МОЛДАВИЈА, НА РЕД Е ЦРНА ГОРА

Полека но сигурно, се заокружува листата на земјите што американскиот државен секретар лани ги спомена како држави на линија на огнот меѓу двете суперсили. По Грузија, каде што Русија презеде контрола врз два региона по конфликтот пред неколку години, Украина и Молдавија, каде што причините за масовните протести беше корупцијата тешка една милијарда, годинава уште две земји на линијата на огнот се зафатени со сериозни политички кризи. По бомбите на опозицијата и по кризата што трае веќе десетина месеци, на ред е Црна Гора, која се соочува со најсериозна ситуација од својата независност

Пишува | Горан Момирски

Црногорската револуција што може да кулминира до утре (сабота 24 октомври 2005) е уште една од политичките драми што се случуваат во регион каде што покрај реалните економски, етнички и политички тензии постои чувство дека глобалната поделба на интересни сфери по урнекот на договорот од Јалта, сè уште не е завршена. За земјата која повеќе од 24 години е водена од иста политичка номенклатура, нема дилема дека постојат добри аргументи за промени. Црна Гора од 1991 година е под контрола на екскомунистите, односно на Демократската партија на социјалистите предводена од контроверзниот Мило Ѓукановиќ

Црна Гора од 1991 година е под контрола на екскомунистите, односно на Демократската партија на социјалистите предводена од контроверзниот Мило Ѓукановиќ

во два наврата, потоа претседател, за повторно да се врати на премиерската позиција. Малата приморска земја што доживеа економски, поточно туристички бум со продажба на дел од своето приморје, претежно на руски тајкуни во светот, покрај по своите плажи и по своите монденски летувалишта е позната и како центар преку кој се води трговија со дрога од Блискиот Исток до ЕУ. За тоа сведочат и неколкуте истраги на италијанските судови, кои, како главен организатор го посочуваа семоќниот Ѓукановиќ, но никогаш не дојде до правна разврска на овие сомнежи. Она што е симптоматично за најновите протести во Црна Гора е тоа што, иако незадоволството од владеењето на Ѓукановиќ е

присутно со години, тие во ваква форма и интензитет се случуваат откако Црна Гора ја спомена и Кери, но и по тоа што се случуваат по истиот аршин кој претходно го видовме во Македонија и во Украина. Исто како и во Македонија, и таму не е јасно дали се работи само за обид на опозициските сили да дојдат до власт по долги години во опозиција или, пак, се работи за сложена операција и логистика поддржана од повеќе центри кои сакаат да ги спроведат своите интереси на линијата на огнот. Коментарите што прво дојдоа од Русија, а кои на некој

начин ги поддржаа демонстрантите кои, според Кремљ, не се согласуваат со влезот на Црна Гора во НАТО, доволно зборува за тоа дека малата Црна Гора е важна и многу експлозивна точка на линијата каде што, според Кери, може да има пожар. Дополнителен фактор што укажува на тоа дека протестите не се автентично црногорски е тоа што тие кулминираа откако во Подгорица пристигна шефот на НАТО, Столтенберг, посета што многумина ја оценија како подготовка за влез на јадранската земја во Северноатлантската алијанса.

ПАРАЛЕЛИ И ДИЈАГОНАЛИ

Неблагодарно е да се прават паралели меѓу земјите што оваа и минатата година се соочија со сериозни политички кризи, но ако се има предвид дека врие речиси во сите земји што се на линијата на огнот, објективно, зборовите на Кери во Комитетот за надворешни работи на американскиот Конгрес не биле само анализа, туку јасни сознанија и порака земјите да се подготват за проблеми. Иако и во Црна Гора сега не може да се тврди дека зад демонстрантите стојат руски интереси, ниту во Македонија може да се биде сигурен дека зад протестите на опозицијата стојат западни служби, јасно е дека големата битка за превласт меѓу САД и Русија се спушти на оперативно ниво. Случаите во Грузија, Украина и до пред неколку месеци, во Молдавија (сите земји на линијата на огнот), покажуваат дека двете најмоќни воени сили нема да запрат со одбрана или со офанзива за да ги остварат своите геостратешки интереси.

МЕТОДИ И ТАКТИКИ

Во остварување на своите цели, САД и Русија користат различни тактики, а рака на срце и во самите земји постојат различни ситуации и модели. За Црна Гора, на пример, логично би било САД да стојат зад демократската опозиција која сака да го урне екскомунистот Ѓукановиќ поради слабости во демократскиот систем, како немање слобода на медиумите, партизирана администрација, судство под контрола на владејачките партии, малцински права и слично. Логично би било зад Ѓукановиќ, кој заедно со Момир Булатовиќ десет години стојеа цврсто зад својот идол, Слободан Милошевиќ, да стои Русија, но во политиката, особено во меѓународната политика, не оди сè според логичките принципи. Затоа, на голем број македонски граѓани не им беше јасно кога се виде дека можеби Москва, а не Вашингтон стои зад протестите во Подгорица. Да беше Ѓукановиќ против НАТО, веројатно овој поглед на конфликтот во Црна Гора ќе беше најисправен, но вака, со сериозни тензии во Европа и на Блискиот исток, во кои Русија и САД не се партнери туку противници, сите опции се во игра, па дури и некогашни антиамерикански активисти и министри во владата на Милошевиќ за време на нападите на НАТО на Србија, како српскиот премиер Вучиќ, да бидат централни западни фигури на Балканот.

СРБИЈА ОСТАНУВА ЕДИНСТВЕНА БЕЗ ТЕНЗИИ

Многу аналитичари се убедени дека засега Србија успева да балансира меѓу Москва и Брисел/ Вашингтон, но дека тоа не може да трае вечно. Уште поголем број познавачи на состојбите се уплашени дека нејасната политичка ситуација во Србија би можела да го донесе најголемиот конфликт во регионот, односно на линијата на огнот. Засега, Николиќ и неговото протеже Вучиќ, успеваат да ја убедат српската јавност дека Србија може да остане воено неутрална, односно дека не мора да влезе во НАТО, во исто време да одржува

одлични односи со Русија и паралелно да води преговори за членство во ЕУ. Објективно, Србија, која има исклучително важна геостратешка позиција на Балканот, игра добро; освен малите инциденти, таа сосема добро ја турка кризата со бегалците. За Русија сè уште е најпријателската земја во Европа, а пред своите пријатели НАТО и ЕУ српските политичари се однесуваат како да заборавиле на илјадниците граѓани што загинаа во нападите на НАТО во косовската војна во 1999 година. Прашање е само кога ќе заврши оваа ситуација.

Доколку нема глобален договор меѓу САД и Русија за тоа дали некоја земја може да ја игра играта на Тито и дали Србија може навистина да остане неутрална, брзо ќе дојде денот кога Белград ќе треба да одлучи како маршалот во 1948 година. А тогаш, не само што од Прешево до Суботица ќе се случува народ, туку загрозува ќе биде стабилноста на целиот регион. Нерешените прашања во Јужна Србија, Република Српска и Северно Косово се темел на која може да се прекрши каква-таквата стабилност во овој дел од Европа. ■

Поинаква математика за целото семејство.

Запознајте го семејството Јаневи и следете ги во нивниот предизвик да го направат својот дом енергетски поефикасен. Гледајте ја емисијата „Енергетска математика“ и пресметајте како може да заштедите и во вашиот дом! Следете нè секој ден на МРТ1 и на Алсат М телевизија.

Повеќе на: facebook.com/energetskamatematika.mk

Министерство за економија на Република Македонија
Агенција за енергетика на Република Македонија

EVN

ПРОБЛЕМ: КОГА ЛАГАТА ВИ СТАНУВА НАВИКА

АНАЛИЗА

ПАТОЛОШКИТЕ ЛАГИ НА ОКСИМОРОНСКИОТ СПАСИТЕЛ

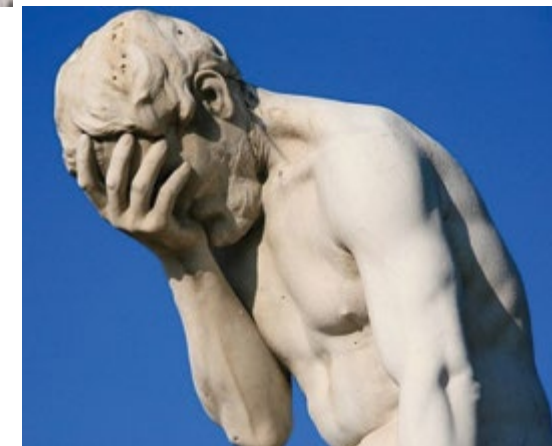
Решија ли „државниците“ да ја уништат државата што не можат да ја владеат? Во стилот на кооперативски швалер, кој не може ни на сон да се приближи до срцето на посакуваниот женски објект, опозиционерите го продолжија деценискиот филм, кој вели – тоа што не можеш да го имаш: демолирај го, разнебити го, лажи, наководи го и згази го! Водени од логиката дека во таква, лоша форма, полесно ќе ја добиеш во владение. Поевтино...

Пишува | Љупчо Цвејановски

Телекомци, антидржавници или патолошки лажговци? Народот и експертската фела се во дилема – кое од овие имиња би било соодветен, но доминантен синоним за македонската опозиција, т.е. за СДСМ?

Реалноста налага сите новоконструирани имиња да се и повеќе од соодветни. Првото поради талентот за телекомуникации со кој измолија тешки пари за себе од „Маѓар телеком“ и направија немерлива штета на работничките права на сопствениот народ создавајќи монополи со кои ги оштетиле за многу, многу милиони.

Второто име, исто така, едноставно, се лепи на партијата. Подлогата за перфектната симбиоза е создавана со децениски минат труд. Црнилата на транзицијата се дел од првата деценија владеење, препишани на „папата“, поради кои тој и си замина од кормилото на бродот што тонеше. Тука е и промената на името и на знамето. Небаре така СДСМ се исчисти од гревовите во минатото. Водството го продолжи амнестираните чирак, кој веќе две години со сета сила ги урива позициите на државата и создава протекторат, а покрај него и најдобрата ученичка, која гордо и „без одговор на некои прашања“ ги презеде заслугите за катастрофалната територијална организација

(читај албанизација), настрана кириите, фингираното сценарио со непризнавање изборни резултати, петардоидните „бомби“ и финалните лаги за и од Израел.

Третото, патолошки лажговци, произлегува токму од фреквенцијата на лагите. Стручњациите велат дека овој тип лажговци многу лесно се препознаваат затоа што постојано ги менуваат приказните. Имено, не можат да запаметат што зборуваат претходно, да ја вклопат лагата во новата ситуација, па, едноставно, измислуваат нова приказна. Носителот веднаш се чувствува загрозен и реагира многу бурно и непресметливо на секое прашање. Патолошкиот лажго може да биде многу шармантен и да освои широка публика, ме-

ѓутоа, многу често во основата на патолошкото лажење лежи чувството на помала вредност...

Проблемот за новиот синоним, пак, е повеќе лингвистички отколку етички или реален. Замислете ја кованицата телекомски патлошколажговски антидржавници, која најдобро ги опишува?

Очајничка класика: Закани место извинување за лагите

За познавачите, последните две лаги се само неминовно, логично и очекувано продолжение на пикантериите во биографијата на лидерот. Би било изненадување доколку тој првпат го прави ова. За негова жал, лагите и демантите се секојдневие и неразделив дел од неговата политичка кариера. Тоа што сите реално се прашуваат е дали за последните лаги, кои се први само во однос на тоа што се однесува на политичари и на настани од друга држава, повторно ќе следува нов демант. Следното прашање е уште пореално: ќе се демантира самиот себеси или, сепак, повторно ќе го демантира сопствената партија? Второто, најверојатно, отпаѓа, па сме во очекување на почестото самодемантирање, кое премина во класика. Во новосозданиот, интригантско-заканувачки стил, неговата партија, за промена, не го демантираше. Само го повтори составеното од лидерот и кусо, во мафијашки стил, соопшти: „Тие што не сакаат да разберат, ќе дојде момент кога ќе разберат“. Место да најдат начин да го извадат лидерот од самосозданиот хаос, па макар и да се повикаат на погрешна интерпретација на медиумите, кои и така ги одбрале сами, кои се подобни, тие и покрај два силни деманта од стратигиски пријателска странска држава, се закануваат и продолжуваат со небулозите. Психологијата, пак, најдобро ги објаснува дејствата. Не барајте логика кај очајникот, доколку ја практикувал немало да дојде до тој степен и позиција...

И додека неговите медиуми трагикомично ја воспеваа неговата храброст, глорификувајќи ја решителноста на лидерот, кој, замислете – без никаков страв дошол во Ерусалим?! (небаре Заев застана во првите борбени редови на Израел, а според бомбашкото искуство, сепак, од страната на Палестинците) „спасителот“ сè подлабоко тонеше во демантите на сопствените домаќини. Прво пристигна демант од Министерството за внатрешни работи, разобличувајќи ја првата лага дека тој добил какви и да е докази. На средбата се зборувало за општи прашања, соопштија од кабинетот на Шалом. Студениот туш и жешката шлаканица пристигна од амбасадорот Орјан, кој негираше средба со некаков втор човек на Мосад, која никогаш не ни била планирана. А опозицијата не отстапи. Фатени со рацете во горчливиот мед, место извинување, лиферуваа закани. Спасителот, дефинитивно, сфати дека Ерусалим не е Муртино кога наспроти кратките нозе на нивната лага, се појави долгата рака на Мосад. Бадијала, ниту таа не ги премисли очајниците.

ПАНДОВ: А ОТВОРИ УСТА, ИЗГОВАРА ЛАГА

Кога се работи за Заев, можеби, најинтересното е што за голем дел од неговите лаги дознаваме по неколку дена, а многу често и по неколку часа, вели аналитичарот Александар Пандов.

ПАНДОВ: Сведоци сме дека во период од еден ден Заев трипати ги има менувано своите ставови и искази, а, по правило, партијата има потреба со соопштение да го дообјаснуваа тоа што сакал да го каже лидерот. И тоа сè додека е на домашна сцена - на луѓето што ги следиме политичките збиднувања, ни е забавно и смешно. Човекот си е, едноставно, палјачо облечен во костум, кој секое негово појавување во јавност го користи за да истресе некоја зелена. Дека е трчи-лажи и дека а отвори уста изговара лага, знаеме, а, верувам, знаат и во СДСМ. Срамот во дадена ситуација е што ликов појде во Израел, па оттаму почна да нè лаже и нас, ама и домаќините, па ги доведе во ситуација да мораат да се правдаат и да објаснуваат дека кажаното од страна на Заев нема никаква допирна точка со темите за кои е разговарано и дека само поради тоа што Македонија ја сметаат за пријателска земја го пречекале и лидерот на македонската опозиција. Бламирање! Да имаше барем малку образ, најпонижно ќе ѝ се извинеше и на македонската јавност, а и на Израелците. Ама Заев е ѓон и без „кичма“, па повторно следуваше само уште едно бледо соопштение од неговиот тим за односи со јавноста. Вистински за жалење се претставниците од ВМРО-ДПМНЕ, кои се во преговарачкиот тим. Замислете да треба да се договарате со ваков лик. Човек никогаш не може да биде сигурен дека тоа што си го договорил ќе важи утре. СДСМ барем малку да беше демократска партија, овој лажго и шарлатан одамна ќе го испратеше на македонското политичко бунште, но поради тоа што е немоќна и неспособна да го направи тоа, тогаш на 24 април в година тоа ќе го направи македонскиот народ...

Традицијата го победи спасителското

Волкот може да го смени влакното, но карактерот никогаш. Ова би било најкусото објаснување на случувањата во Тел Авив и Ерусалим. Земјите ги спојува исконот на Израел и на Македонија, велат теолозите и историчарите. Летањето не може да влијае толку негативно врз човековото здравје, констатираат лекарите. Лажењето на една територија, не ја менува навиката на друга, толкуваат лаиците. За волја на вистината, истиот тој лидер од февруари оваа година (кога почна со „бомбите“, а и од порано) кажа куп лаги. Најмалку десетина. Секое ново интервју и излегување во јавност донесе нов самодемант. Истиот тој човек беше фатен во лага дека немал средби со премиерот Груевски. Го демантираше токму премиерот, а потврда беа снимките на „Јутјуб“ за странските служби. Имале, ни помалку ни повеќе, четири средби.

На истите тие средби Заев му кажал на Груевски дека прислушуваниите материјали се од странски служби. Дента на објавувањето на „Пуч“ кажа дека се оставени од „загрижени граѓани“, за по неколку часа да се „поправи“ дека ги добил од домашни служби. Се сеќавате дека Заев не го познавал Верушевски? Истото тоа го потврди и неговиот портпарол, за лидерот, фатен со писмото до него, да се премисли и каже дека го знаел, настрана што му барал странска виза за работа, директно од европски премиер од „сестринска“ партија... Ги слушал сите 26.000 снимени разговори?! Пресметката покажа дека за тоа би требало да одвои минимум 30 години. Владата ќе паднеше за три дена по објавувањето на „бомбата“, а поминаа осум месеци и падна само дожд. Заев обвинувањата до премиерот Груевски и до поранешниот шеф на УБК, Сашо Мијалков, за раководење на евентуалното прислушување, ги темелеше на фактот што „нормално“ немало снимени разговори со нив. Шест дена потоа тој лично пушти разговор на кој беше снимен токму Мијалков, а потоа десетици со претходен наратив за двајцата. Следува уште најмалку толку самодеманти на кажани „факти“. Навиката не се менува лесно. Зошто би ја сменила израелската почва? Бадијала и подобните медиуми. Тие само пренесуваат.

ОКСИМОРОНСКОТО ПРЕДАНИЕ НА „СПАСИТЕЛОТ“

Можеби непримерно за политичар „црпнат од Бога“, но кршејќи ја директно, безобразно и без покајание деветтата Божја старозаветна заповед, и тоа на свето место како Ерусалим, лидерот на опозицијата стана нов оксиморон. Во Македонија оксиморонот гласеше бомбаш-преговарач, две неспои-ви улоги и личности фузирани во една. Во Ерусалим, пак, истиот тој лидер стана спасител „кој зборува во името на сатаната“. Така барем, според Стариот завет се толкува лагата и причината за нејзино раѓање. Во Стариот завет се вели: **Од каде потекнуваат сите лаги и измами? –Од Сатаната, кој Господ Исус Христос го нарекува „Лажго и татко на лагата“. „Кога лага зборува, своето го зборува“. (Јн. VIII, 14).**

Во сета турли-тава, Заев, сепак, направи нешто ново. Преседан. За првпат во 24-годишната историја

на државата, странска земја демантираше македонски политичар. За срамот да биде поголем, за првпат странска држава потврди дека македонски политичар лажел во два случаја. Во контекст на зборуваното на средба и, воопшто, околу одржана средба со некого. Македонската историја стана побогата за еден настан. Негативен, но прв. Исто како и бојкотот на изборни резултати, објавување незаконски здобиени разговори, странски инициран договор меѓу македонски етнички партии, амнестирање близок партиски член, самонаплаќање кирија од стотици илјади евра, партија што водеше антикампања против албанизација на Кичево и Струга со селски средини. Како и првата транзиција на фабрика, првата пропаст на штедилница, име, знаме. Сите овие црнила за првпат во Македонија. Инвентивна партија, нема збор... ■

ЗОШТО ХАН Е РАЗОЧАРАН?

Хан се разочара. Човекот е научен дека кога веќе е постигнат договор за една работа, та и сто точки да содржи, работите треба да се движат по таа линија. Хан не ја научи лекцијата дека тука, во Македонија, Заев си ја турка својата идеја - главен адут на црната кампања да бидат снимките, да ги заштити криминогените структури и досиејата поврзани со нелегално снимање, а на избори да оди со комплетна своја инсталација во полицијата. Неизвесноста со европската иднина што ја споменува Хан, е најмалку само уште еден адут за Заев да ги кочи преговорите

Пишува:
Наум Сийоилковски

Еврокомесарот **Јоханес Хан** од Скопје си замина несрекен. Лидерските политички тимови од Македонија го разочарале што не се договорија во тие дванаесетина часа. Но, таа негова разочараност не се должи на неуспехот на средбата на 19 октомври. Напротив, се должи на неговата радост од 15 јули.

Хан како да заборавил дека уште тогаш на маса беше присутна нестабилноста кај некои присутни личности на кои и повеќе од вербално морал да им укажува дека со такво однесување „местото не им е во политиката“. Навистина е

нејасно на што Хан овој пат ја базира својата убеденост дека така „подмачкано“ ќе врват работите во Скопје? Можеби затоа што во својата политичка историја немал искуство со соговорник кого веднаш по разговорот морал да го демантира, па се понадевал на некаква научена лекција. Но, тоа е работа на Хан, кој, веројатно во иднина двапати ќе размисли дали повторно ќе си дозволи залудно да патува, уште и да му се брои како негов неуспех.

Тоа што е пред македонските лидери е исполнување на потпишаниот договор, со што особена тежина има

опозицијата и нивниот лидер Зоран Заев. Оттаму стигаат и најмногу „пишман“ изјави и соопштенија поврзани со договореното и потпишаното.

Законот за „бомбите“, односно за нивното објавување во медиумите, всушност, сега е преголем залак за СДСМ. Сижето од договорот беше дека опозиционерите ќе се вратат во Парламентот, а специјално обвинителство ќе работи за расчистување на сè во врска со нелегалните материјали, со кои ќе се застане со објавување, додека со нов избран законик и функции во неколку министерства ќе се подготвуваат

изборите. Најголем пример за тоа беше негирањето, па признавањето дека е договорен таканаречен Закон за бомбите. Сега СДСМ гледа, а извади „маст“ од тој договор.

Без намера тука да се навлегува во темата за функционирањето на специјалната обвинителка, што и досега заземало премногу простор, политичкиот притисок што го прави СДСМ врз независноста на Советот на јавните обвинители е надвор од секаков договор. Истото пак го применува и врз договорот за аудиоматеријалите. Под плаштот на заштита на слободата на изразување, се злоупотребуваат медиумите, што пак за потсетување, не беше случај при решението за спречување на објавувањата на досиејата во законите за лустрација.

СДСМ се противеше и на правото на Комисијата да ги објавува досиејата на полициските соработници и жртви, па не им пречеа казнените одредби. Или, како што неодамна потсети „Дневник“, образложението на СДСМ тогаш беше дека со објавувањето на имињата на соработниците и на документите од досиејата, ќе се дојде до јавно шиканирање на одредени лица, дека ќе се наруши нивната приватност и дека документите ќе се искористат за објавување пикантерии или за фаќање сеир. „А потоа сè ќе прерасне во едно медиумско-лустрациско реално шоу“ – се зборовите на Ана Павлова – Данева од СДСМ.

Тоа што, исто така, го разочара Хан при посетата било што не се нашло средина за улогата на новите „технички министри“, заради кои се менува и Законот за Влада, каде што таква функција - нема. Уште помалку, пак, во договорот има „Кадровски рекомпонирања“ во Министерството за внатрешни работи, каде што СДСМ требаше досега да седне заеднички избран технички министер, по предлог на СДСМ, а со виза од ВМРО - ДПМНЕ, ДУИ и од ДПА. СДСМ, како што и посочи „Република“ во септември, барал нивниот министер за внатрешни работи да може кога сака да менува началници поставени од претходниот министер и на нивно место да именува свои луѓе.

„Република“ во бројот 158, од почетокот на септември, посочи дека СДСМ преку „техничкиот“ ќе сака реформи во МВР и во УБК, наводно, за да доведат до откривање на злоупотребите на можностите за прислушување. Но, еден од оние што ја признаа вината во случајот „Пуч“ бил вработен во УБК, а бил врбуван од Зоран Верушевски, поранешен директор на Управата. Сите смени кои сега ги бара СДСМ ги образложува со потребата „сета архива и сите податоци на УБК и на телекомуникациските оператори да дојдат во рацете на специјалниот обвинител“. Но, праша „Република“ и тогаш: „Може ли да се верува дека намерата на СДСМ, чиј лидер е четвртиот осомничен во случајот 'Пуч', кој не ги почитува судските покани чекајќи на случајот да работи специјалниот обвинител, дека би ја оставил можноста да 'влијае' врз сета таа архива без да се обиде да ги спаси првенствено Заев и Верушевски?“

Уште пред да објави Хан на „Твитер“ дека доаѓа во Скопје на средби, премиерот Никола Груевски во телевизиски дневник посочи дека од опозицијата немал никаков предлог за име или за листа од прифатливи имиња за нив на експерти за кои би можеле другите потписнички на договорот да размислуваат како идно решение. Решение кое до заминувањето на Хан требаше да биде во собраниска процедура.

Но, Хан не знае дека на Заев и на неговиот тим не им е ниту до држење до договорот ниту до европскиот извештај што еврокомесарот го нагласува - особено што тоа му дава дополнителен „ветер во едрата“ - туку му е до исполнување на неговата главна цел, да ги спаси оние на кои им должи, кои му ги дадоа и монтираа прислушуваниите разговори, нив да ги из земе од одговорност преку својата инсталација кај тимот на Катица Јанева, да може да манипулира и да ги спаси и оние кои потоа ќе му бидат должници. Да внесе своја хиерархија во полицијата преку „техничкиот министер“ и да може да ја држи цела држава како свој заложник. Од медиумски работници, до сите во јавниот сектор. Не смее да се заборави дека не беше

„ТЕХНИЧКИОТ МИНИСТЕР“ ЌЕ СИ ИНСТАЛИРА ПАРТИНСКИ КАДАР

ЗОШТО СДСМ ГИ БАРА ДОКАЗИТЕ ЗА „ПУЧ“?

Дека договорот за специјален јавен обвинител ќе се исполни, потврдија и од власта и од опозицијата. Тоа, пак, што си го замислува СДСМ, односно што го шири низ јавноста за тоа како ќе функционира, е дека со помош на нивниот министер, „откако СДСМ ќе го преземе МВР“, ќе ги заземат инженерите на УБК за да му помогнат на Специјалниот обвинител. Но, може ли тоа да е замка со која СДСМ сака да ги скрие доказите против обвинетите во случајот „Пуч“?

Никола Груевски

Министерот за внатрешни работи, Никола Груевски, денеска изјави дека СДСМ не е заинтересован за тоа како ќе функционира специјалниот јавен обвинител, односно што е договорено во законот. Груевски изјави дека СДСМ не е заинтересован за тоа како ќе функционира специјалниот јавен обвинител, односно што е договорено во законот. Груевски изјави дека СДСМ не е заинтересован за тоа како ќе функционира специјалниот јавен обвинител, односно што е договорено во законот.

„Договорот за избор на специјален јавен обвинител треба да се реализира онака како што е договорено. Како е договорено и потпишано, без додатоци или одземања. Тој обвинител треба да биде автономен и да има доволен број стручни и технички соработници, истражители и да ја има потребната ресурси, средства за покривање на трошоците и техничките потреби. Логистика од човекови ресурси, средства за покривање на трошоците и техничките потреби, во смисла на канцеларии, возила и слично. Тој не смеа да биде под внатрешен или надворешен контрола. Треба чиста да си ја изработи својата работа и да донесе неопходни одлуки, иставајќи принципот на независност на својата академија.“

Специјалниот обвинител овие денови ќе се договори, да нешто сменат, бидејќи од тоа нема да излезе. Зоран Заев од партискиот кабинет на СДСМ во нејасноста Тријбуналот кај Скопје Државен.

Аналогно Заев беше кук на цинес на Специјалниот обвинител, министерот-одејалот Фросина Ремецки, ден претходен, наидоа и наидоа ги посочи своите намери на СДСМ наводно од договорот. Преку договорот за избор на специјалниот обвинител и преку работата на техничкиот министер во МВР, СДСМ најавува инсталација на цела хиерархија и на цела мапа ќе се претвораат сè до УБК. Ремецки во интервју објавено ден пред денот на независноста, јасно несе: „Независност отворен пат на реформи во УБК, веднаш по преземањето на МВР со министерот“.

Не забораваме како министер, како „јавно лице“, туку како некаква хиерархиска и вертувала на струку-

случајно тоа што една новинарка од декларираниите поддржувачи на СДСМ, а „неверник“ кога Заев е во прашање, јавно посочи дека Заев и во иднина ќе може да манипулира со ликови и со ситуации со материјалите.

Доколку на Заев и на СДСМ му се овозможи таков приод, да има инженеренци да поставува и да менува функционери во полицијата, но и во УБК, тогаш нема да има никаква забелешка врз евентуално законско решение за „свиркачите“.

Ако не успее во таа намера, резервната варијанта на Заев и на СДСМ им е да ги одложат изборите, односно да пропаднат преговорите. Со тоа СДСМ ќе се спаси од пораз во април, но пак, тоа земјата ќе ја втурне во уште поголема криза. Со изгубена препорака и со меѓународни тутори над глава, економијата ќе си ја плати цената. Народот ќе плати превисока цена за злоупотребите на позицијата на лидерството на СДСМ. Токму затоа и натаму се преговара.

Хан си замина, но ние, граѓаните во Македонија, остануваме. Свесни дека, сè на сè, никој веќе не се ни лаже дека во следните шест месеци државата ќе сведочи за уште една црна кампања на СДСМ која досега не ѝ донела успех. Барем последните десетина пати. Добро, и понекоја украдена идеја од ВМРО - ДПМНЕ наместо своја програма, но со преагласени бројки за кои дури ни членството не би им поверувало. ■

СЛО

БО

ДА

Животот не се мери со бројот на вдишувања, туку со бројот на моменти што ни го одземаат здивот... А што е животот без моментите што засекогаш ќе ги пометиме? Без почесто да кажеме **ДА**, место **МОЖЕБИ** или **ИМА ВРЕМЕ**. Без да бидеме слободни и отворени кон тоа што ни го носи животот. Затоа што знаеме дека има некој на кој можеме да се потпремe.

СТОПАНСКА БАНКА АД - СКОПЈЕ
членка на NBG групацијата
На ваша страна

ПРАЗНИКОТ ШТО ЗА МНОГУМИНА Е САМО НЕРАБОТЕН ДЕН

Македонија веќе девет години на 23 октомври го празнува Денот на револуционерната борба, но откако во 2007 година беше изгласан во Собранието, тој сега е оспоруван од опозицијата. Колку се реални тврдењата дека кога сегашната опозиција ќе се врати во Владата, во Законот за празници ќе биде избришан денот кога пред 122 години шестмина македонски револуционери ја формирале историската ВМРО?

Пишува | Горан Момирски

Една од тезите со кои дел од актуелните политички гарнитуре сакаат да добијат поени во јавноста, е ветувањето дека Денот на македонската револуционерна борба има само времен карактер. Според нив, тој ќе биде празник само додека владее ВМРО - ДПМНЕ, која со воведување на овој ден како државен празник сакаше да ја одбележи македонската револуционерна организација во Солун.

Од оваа позиција интересно ќе биде да се види кој е тој што ќе сака да ги поништи сеќавањата за 23 октомври 1893 година, кога во куќата на книжарот Иван Хаџи Николов во Солун шестмина млади луѓе ги поставиле темелите на македонската борба за сопствена држава. Ќе биде интересно да се види како од сегашна дневнопартиска позиција по кратка постапка ќе им се суди на д-р Христо Татарчев, Даме Груев, Петар Поп Арсов, Иван Хаџи Николов, Антон Димитров и Христо Батанчиев. Но, тие што сега

...

Заканите дека Денот на револуционерната борба по наредната смена на власта ќе биде само обичен ден на кој ќе се оди на работа, ќе биде доказ дека тие што се закануваат немаат познавање ниту за состојбите во 1893 година, ниту за состојбите и ставовите на најголем број Македонци денес

само испраќаат пораки дека ќе го понишат овој важен дел од македонската историја, мора да знаат дека формирањето на конспиративна група наречена Македонски револуционерен комитет за денешните Македонци има најмалку иста важност како и Илинден во 1903 година, АСНОМ и Илинден во 1991 година.

Без оглед на различните историски толкувања и информации за личните и за колективните ставови на членовите на Организацијата, не смее да се дозволи поради актуелни политичко-партиски препукувања, повторно да се носат судови и да се судат луѓе кои функционирале во драматични услови, во отсуство на каква било институционална логистика, вооружени само со идејата за слободна Македонија, честопати со огромни разлики за тоа како да се дојде до неа.

Тие што сакаат да ги избришат од реалноста дел од основачите и иницијаторите на организираното македонско револуционерно движење мора да ги познаваат во детали тогашните услови за политичка или револуционерна борба за да можат да донесат суд за нивната работа или за тоа каде водела таа. Заканите дека Денот на револуционер-

ната борба по наредната смена на власта ќе биде само обичен ден на кој ќе се оди на работа, ќе биде доказ дека тие што се закануваат немаат познавање ниту за состојбите во 1893 година, ниту за состојбите и ставовите на најголем број Македонци денес.

Најголемиот аргумент на тие што тврдат дека празникот треба да се укине е тоа што тој беше инициран од ВМРО - ДПМНЕ и дека владејачката партија го наметнува својот партиски празник за државен. Да бевме нормална држава, ваков празник ќе беше предложен уште во времето на некоја од владите на СДСМ, со што сега ќе беше избегната дебатата, која, иако не е на многу јавно ниво, се води меѓу припадниците на различни политички групи во земјата. На тој начин ќе се спречеше тивкиот бојкот што постои на централно и на локално ниво за настани кои се организираат во чест на Денот на револуционерната борба. А замислете што би се случило доколку некој го бојкотира Денот на востанието на македонскиот народ само затоа што со него се слави акција на млади комунисти, кои за дел од поекстремните македонски националисти се сметаат за сатрапи на македонскиот народ. ■

ТОПЛИФИКАЦИЈА БАРА НАПЛАТА НА
СМЕТКИ СТАРИ И НЕКОЛКУ ГОДИНИ

ВНИМАВАЈТЕ, ЧУВАЈТЕ ГИ ПЛАТЕНИТЕ СМЕТКИ!

Пишува | Александрија Сшевковска

Неплатените сметки за испорачана услуга до домаќинствата застаруваат за една година, ама само доколку пред истекот на таа година не е поведена постапка за нивна наплата. Во тој случај нема застареност на сметките, па налогот за наплата на сметките на врата можат да чукнат и по десет години. Со овој проблем се соочуваат голем број граѓани кои дури сега, по шест, седум години или повеќе од една деценија добиваат повик со кој се предупредуваат дека имаат сметка на неплатено парно, на пример, од 2005 година. Граѓаните во шок не се сеќаваат што се случувало пред толку години, убедени се дека сите сметки редовно ги плаќале, но и се прашуваат ако навистина има толку стар долг, зошто досега не се реагирало и не била побарана негова наплата. Сепак, најчесто не можат докажат дека платиле затоа што не можат да прикажат платена сметка, со оглед на тоа дека речиси никој не ги чува толку долго уплатниците со кои би докажал дека испорачаната услуга е платена. Покрај

направениот долг, на сметката многу често се накалемуваат трошоци за адвокати, нотари и извршители, па конечната сума што треба да се плати понекогаш достигнува астрономска висина која семејниот буџет не може да ја покрие. Во состојба на страв и неизвесност што ќе се случува, граѓаните се прашуваат кога застаруваат неплатените сметки за домаќинство и до кога треба да се чуваат дома?

■ **Колку време треба да ги чуваме доказите дека сме платиле? Дали тоа треба да биде една година, десет или доживотно? Ако е така, треба да се има посебна соба во која ќе ги чуваме потврдите за платени сметки, такси и кредити** – револтирани се граѓаните.

Нотарите велат дека неплатената сметка застарува доколку во рок од една година не биде поведена постапка. На пример, доколку имате неплатена сметка во ноември 2012 година, таа не може да биде наплатена во декември 2013 година.

Нотарите велат дека неплатената сметка застарува доколку во рок од една година не биде поведена постапка. На пример, доколку имате неплатена сметка во ноември 2012 година, таа не може да биде наплатена во декември 2013 година

■ **Освен доколку фирмата не поднесе барање за платен налог до нотарите. Притоа, фирмите немаат законска обврска да ги опоменат должниците** – објаснуваат нотарите.

Од Топлификација АД – молк. Оттаму не може да се обезбеди никаков одговор на прашањата зошто има зачестени јавувања кај граѓаните со барање за плаќање на заостанати сметки, зошто толку време се чекало за да се потсетат граѓаните дека имаат „заборавено“ да платат, дали оние што нема да платат се дадени или ќе се дадат на суд и дали е можно, по оваа основа, на граѓаните дома да им затропаат извршители и кој е начинот да се докаже дека некоја сметка е платена или не. Ако ние не можевме да обезбедиме коментар и одговор на нашите дилеми, се прашуваме како тоа ќе можат да го направат оштетените граѓани. Инаку, со оглед на тоа дека на крајот на 2012 година Топлификација АД ги врати дозволите за производство и за дистрибуција на топлинска енергија, оттогаш оваа компанија функционира без непо-

Голем број граѓани завршуваат на адвокат, нотар или на извршител поради неплатена сметка за домаќинство. Најголем дел од нив тврдат дека воопшто и не знаеле дека против нив се води постапка, а има и такви кои се обидуваат да го одложат решението, со тоа што одбиваат да ја примат доставата за наплата. Нотарите советуваат дека со тоа не се постигнува ништо, бидејќи одбивањето се смета за уредна достава, а доколку не се дома еднаш или двапати – добиваат известување каде треба да се јават

средно вработени. Сите функции на фирмата во моментот ги извршуваат фирмите од групацијата, што значи дека Топлификација АД како фирма работи со ниски трошоци од околу 100.000 евра годишно и приходи кои главно се генерираат од наплата на стари долгови. Имено, во деловниот план на фирмата стои дека дел од основните извори на приходи на Топлификација АД во периодот 2013-2015 ќе бидат ненаплатените побарувања за испорачаната топлинска енергија во периодот 2010-2012 година како и ненаплатени побарувања за испорачаната топлинска енергија во периодот пред 2010 година.

Според информација на веб-страницата на Топлификација АД, вкупниот износ на тужени ненаплатени побарувања за периодот пред 2010 година изнесува околу 12,5 милиони евра.

■ **Од овој извор на приходи во наредните пет години се очекуваат околу пет милиони евра приход или околу еден милион евра годишно. Во изминатите две години приходите од овој извор на годишно ниво беа значително поголеми од очекуваните за наредните пет години. Вкупниот износ на побарувања кои не се наплатени за периодот 2010 – 2012 година е околу 12 милиони евра. Од овој извор во 2013 година се очекува износ од околу 9,6 милиони евра, во 2014 околу два милиона евра**

и во 2015 околу 0,5 милиони евра – стои во информацијата на Топлификација АД.

Според ова, повеќето граѓани кои досега не добиле повик од Топлификација, треба да го очекуваат за да платат некои свои (не)заостанати сметки.

Граѓаните речиси и не се информирани дека од пред неколку години, заостанатите сметки не одат на суд. Доверителите или сами или со посредништво на адвокат поднесуваат барање за платен налог. Го доставуваат до нотарите со кои соработуваат и тие, врз основа на ненаплатените фактури, го издаваат платниот налог. Преку фирмите за доставување, наложите се испраќаат кај должниците. Граѓаните имаат рок од осум дена да поднесат жалба доколку се уверени дека сметката е пла-

Според надлежните, рокот на апсолутна застареност на сметките е десет години од правосилноста на решението, додека организациите за заштита на граѓанските права сметаат дека тој рок е три години

тена, дека долгот не е толкав или на некоја трета основа. Во тој случај, доколку не се најде решение, се оди на суд. Во спротивно, доколку сметката не биде регулирана, платниот налог се сели кај извршител. Се пресметува и камата од денот на поднесувањето на барањето, која често за долг од илјада-две илјади денари може да достигне до 200 евра.

Според надлежните, рокот на апсолутна застареност на сметките е десет години од правосилноста на решението, додека организациите за заштита на граѓанските права сметаат дека тој рок е три години. Дел од адвокатите што ги консултираат сметаат дека рокот за извршување е пет години. За граѓаните е важно да знаат дека на застареност може да се надеваат од моментот кога спорот ќе добие конечна разврска, а не од моментот кога е поднесена сметката.

Поради големиот број завршени судски предмети, беа направени измени со кои платените налози се преселија кај нотарите и кај извршителите. Поради тоа, како што објаснуваат тие, се случува граѓаните да добијат решенија за наплата на сметки стари и по десетина години.

■ **Штом е отворен предмет, застареност нема** – велат нотарите.

Секојдневно голем број граѓани завршуваат на адвокат, нотар или на извршител поради неплатена сметка за домаќинство. Најголем дел од нив тврдат дека воопшто и не знаеле дека против нив се води постапка, а има и такви кои се обидуваат да го одложат решението со тоа што одбиваат да ја примат доставата за наплата. Нотарите советуваат дека со тоа не се постигнува ништо, затоа што одбивањето се смета за уредна достава, а доколку не се дома еднаш или двапати – добиваат известување каде треба да се јават. ■

ВЕТУВАЧКИ ПЛОДОВИ ПОЛНИ СО ЗДРАВЈЕ

Монголските цреши растат на грмушки што даваат богат род. Плодовите имаат темноцрвено месо и темноцрвен сок. Овие нови цреши многу ветуваат и за консумирање како свежо овошје и за индустриска преработка

Пишува | *Александрија Сџековска*

Растењето во форма на цуцеста грмушка има многу предности бидејќи покажува голема отпорност во зима и отпорност при суша. Освен тоа, максималниот раст до четири метри и при микро и макроклима може да обезбеди поповолни услови и подобро да влијаат врз растењето. Ова овозможува механичка бербa, со што се избегнува рачното берење.

Денес црешата не се одгледува на својот корен, мора да биде калемена на други подлоги. Затоа денешните цреши се склони кон многубројни проблеми во одгледувањето, на пример се случува сериозен проблем ако се излупени во местото на калемење, па рас-

тењето продолжува со цутот од тоа што се користи како подлога место да расте сортата цреша што е калемена. Овој проблем не може да се појави кај монголските цреши бидејќи тие растат директно од сопствениот корен.

Нема значајни оштетувања и болести, па најчесто се одгледуваат органски или со драстично намалена употреба на хемикалии. Плодот е со темноцрвена боја и, како и секое овошје што има темна боја, богат е со високо ниво на антиоксиданси. Брикс или сладоста на монголската цреша е исклучително висока. Кај класичните цреши, обично, е во опсег од 11 до 16, додека кај монголските цреши дос-

тигнува повеќе од 20. Дозрева од крајот на јули до крајот на август, кога, обичните цреши ги нема на пазарот. Плодот во физиолошката зрелост може да остане подолго доколку се уште се наоѓа на стеблото, каде што плодовите добиваат уште потемна боја и посладок вкус. Големината на плодовите се

движи од два до четири сантиметри со боја што се движи од светлоцрвена до црна. При бербата пожелно е да се берат заедно со стебленца бидејќи тоа ќе им овозможи да се чуваат подолго. Црешите може да се чуваат три до седум дека ако се неизмиени и лабаво покриени со пластична фолија.

Монголските цреши се добар извор на диетални влакна, бакар и на манган, витамин А и витамин Ц

Помекото овошје има пократок период на складирање.

Важно е да се споменат и хранливите својства на црешите: многу ниско ниво на заситени масти, холестерол и натриум. Тие се добар извор на диетални влакна,

бакар и на манган, витамин А и витамин Ц. Плодовите на црешите содржат висока количина моќни антиоксиданси, антоцијанин, кои можат да помогнат во ублажувањето на воспалението и во намалувањето на тегобите кај артритис и гихт. ■

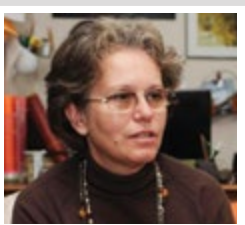

**ЈОХАНЕС
ХАН**

Дефинитивно ова не беше добар ден. Не постигнавме договор, но останувам оптимист. Се надевам дека лидерите ја сфатија сериозноста на ситуацијата. Она што е потребно е лидерство, одговорност и водење грижа за интересите на земјата и за нејзината иднина.

Ако Заев водеше грижа за интересите на земјата и за нејзината иднина, немаше денес да изгледаме на протекторат во кој странци ни сервираат закони и ни наоѓаат решенија за излез од кризата.

**МИРЈАНА
НАЈЧЕСКА**

Во земјите кои успеаја да ги срушат сопствените диктатури, полицијата им се придружи на граѓаните. Во Македонија не.

Во земјите каде што успеаја да ги срушат диктатурите, опозициите имаа поддршка од народот. Во Македонија не.

**ЗОРАН
СТАВРЕСКИ**

СДСМ не знае дека колку повеќе нè напаѓа, толку нашата победа ќе биде поголема. ВМРО ја изгради

Македонија, изгради патишта, водоводи, училишта, ги зголемивме пензиите, обезбедивме стотици милиони евра за земјоделците. ВМРО ќе продолжи со ваква политика, ќе продолжи со отворање нови работни места... Нашите противници не можат да разберат дека силата сте сите вие, затоа, да останеме силни и сплотени и во април да извојуваме уште една победа.

Поддршката на народот кон оваа власт е клучниот момент што го потценија креаторите на сценариото за уривање на оваа влада.

ПОГРЕБУВАЊЕ И ПРЕПОГРЕБУВАЊЕ

Стојан Вељановски

Роген:
1 мај 1955 година, с. Добрушево

Образование:
маџистер

Црковно име:
ж.ж. Сџефан

Функција:
поглавар на МПЦ

па, бар до септември може бесплатно да се венча...

Ама ајде бе како да го препогребат својот ближен... Да го откопаат? Да ги спојат коските? Како ли го замислиле тоа г.г. Стефан и владиката Петар?! Кутри наши иселеници. Се трудат да останат верни на својата вера и црква, ама самата црква не им дава... Каков ли хорор би било да треба да си го препогребеш ближниот?! А кој будала треба да си за да го бараш тоа од неког?!

Извини г.г. Стефан, велат дека поради твојата функција не смеам да си дозволам да употребам каков било навредлив збор... Но тоа што вие, со владиката Петар, го направивте е навреда за народот, за верниците... Вие не сте Бог... Бог е над вас... Вие треба да ни ја пренесете вербата во Бог, да нè научите да го следиме неговиот пат... Но некако се загубивте во улогата што ја имате? Место да ги донесете верниците во црквата, вие ги избркавте пред црквата... Ти треба цело богатство да крстиш дете... или да се венчаш... За погреб да не правиме муабет... Ама

РЕКОА И:

- Да го прашам г.г. Стефан „Сите да се прекрстат, превенчаат и препогребат!“ дали треба да се превенчаат со истите партнери? Амин однапред. **(статус на „Фејсбук“)**
- Замислете МПЦ да проповедаше ислам... Сунет по вторпат не им бегаше. **(Марјан Николовски)**
- Треба ли да се препогребаме ако сме умреле со пеење на расчинет поп? Океј, ајде. **(статус на „Фејсбук“)**
- Дали и како треба да се врши откопувањето на покојникот, во која црква треба да се пренесе? Дали треба да се отвори и ковчегот? Што треба да направат најблиските роднини? Дали е задолжително, или не да се повикаат баби редачки? Колку треба да трае? Венци и цвеќиња, дали пак, треба да се носат? За свеќите не прашувам. Тие се задолжителни. Ама благата пченица.. ручекот.. ќе треба да се дава...? **(Марјан Николовски)**

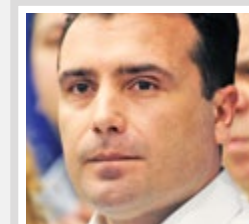
Паѓаат попови во вода за време на Водици, оној поп од црквата на владиката Петар, кој се заканува со исклучување од црквата на тие што нема да послушаат и забрана за причест. Истиот тој поп од неговата црква изеде котек и воедно го доби прекарот поп-љубовџија. Тој владиката г. Петар, кој го скрои тоа на кое му даде амин г.г. Стефан му забранил на својот свештеник да погребне Македонка само затоа што таа не била дел од неговата црква, туку од црквата што ја управува владиката г. Тимотеј... И по сите тие скандали, г.г. Стефан ги дотепа верниците иселеници...

А кој е г.г. Стефан, најмладиот поглавар на МПЦ?! Во 1969 година се запишал на Македонска православна богословија „Св. Климент Охридски“ во Скопје и завршил во 1974 година. Истата година се запишал на Теолошкиот факултет во Белград каде што дипломирал во 1979 година. По неговото враќање Светиот архиерејски синод на МПЦ го назначил за учител во

Македонската православна богословија „Св. Климент Охридски“. Во 1980 година се запишал на постдипломски студии во Институтот „Св. Никола“ во Бари, Италија, кој се специјализира во патријаршиски и византиски студии. Во 1982 година дипломира на институтот. Кога тој се вратил во Македонија станал професор на Православниот богословски факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Тој се замонашил во манастирот „Св. Наум“ во Охрид на 3 јули 1986 година, а на 12 јули бил именуван за митрополит струмички, а кратко потоа бил именуван за поглавар на брегалничката епархија. Во наредните години работел како декан на Богословскиот факултет во Скопје, портпарол на Светиот архијерејски синод, како главен уредник на црковниот весник „Црковен живот“ и главен секретар на архиепископот охридски и македонски. Во Охрид на 9 и 10 октомври 1999 година беше избран за поглавар на МПЦ. ■ (Р.Р.)

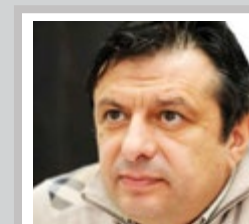
**ЗОРАН
ЗАЕВ**

Нашата позиција е дека не смее да има пет години затвор за новинар или за медиум ако објави материјал од „бомбите“. Наместо да одиме кон ЕУ, ние се назадуваме. Не може никој да даде согласност за такви закони.

Бидејќи одиш за Европа, Заев, дали ќе ги укинеш и затворските казни за новинарите ако објават материјали за лустрираните кодоши? Да види и да оцени народот сам, кој и како кодошел.

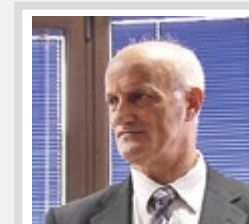
**ЈАНИ
МАКРАДУЛИ**

Советот на обвинителите само го промешаа животот песок во кој се најде Македонија под раководство на Груевски. Тие се определија да му бидат верни до крај на премиерот како што послушно го служеле изминатите десет години.

На опозиционерите им смета секој што не оди по нивниот ум и што не работи во нивна корист. Од друга страна, ги сметаат за вистински професионалци само оние што работат за нивни интереси, дури и противзаконски.

**ПЕТАР
АНЕВСКИ**

Ако е точна информацијата дека четирите партии бараат од мене и од Советот на јавните обвинители да ги избереме седумте обвинители од тимот на Катица Јанева, а кои не ги избравме минатиот пат, тогаш тоа ќе биде невиден притисок врз овој орган.

Претседателот на Советот на јавните обвинители се жали на политички притисоци. Вака Заев и „надворешните пријатели“ ќе го деполитизираат судството?

СМЕШНИ ВЛАДИЦИ, ПРАЗНИ ЦРКВИ

Се чини дека Македонската православна црква, односно досетливиот архиепископ, го осмислиле најоригиналното решение за деценискиот проблем во Австралија. Едноставно, да ги поништат, избришат Македонците

Пишува | Билјана Зафирова

Верниците што се венчани во Австралија ќе мора да се преиспитаат дали, навистина, се во црковен брак. Архиепископот Стефан ставил потпис на одлука донесена од Синодот на МПЦ со која се бара препогребување, превенчавање и прекрстување на сите Македонци од Австралија, кои не се дел од црквите што се под јурисдикција на владиката Петар. Верниците, чиишто роднини починале, имаат рок до крајот на септември в година да извршат нивно препогребување. Толкав е рокот и за повторување на црковните церемонии на тие што се венчале, како и за тие што се крстени - треба да бидат прекрстени од свештеници што ќе ги избере синодот.

Доколку го направат ова во дадениот рок, сè ќе им биде бесплатно. Во спротивно, ќе им ги тарифира по ценовниците на црквата. Доколку не го направат ни тоа, ќе бидат исклучени од црквата и ќе имаат забрана за причест.

Згора на сè, верниците добиваат понижувачки третман - тие се именувани како таканаречени верници.

Во 2010 година ме крштаваше прота Пајко во манастирот во кумановското село Скачковце. Две години подоцна тој беше суспендиран најпрвин на еден месец, па потоа доби продолжена суспензија за уште еден, за на крај да биде трајно суспендиран и отстранет од работа. Епархискиот црковен суд оценил дека свештеникот имал безобразно однесување. Едно од нив е дека живеел двоен живот со друга жена. Дали тоа значи дека јас треба да се прекрстам?! Ако ја следам одлуката на Синодот за верниците во Австралија, некако логично е и моето крштавање да е неважечко. Дали јас сум т.н. верник?! - коментира 30-годишната Бојана.

Ова не е првпат верниците во Австралија да се соочат со проблеми со црквата. Неодамна австралиско-новозеландскиот администратор, владиката Петар му забранил на својот свештеник да погребје Македонка само затоа што не била дел од неговата црква, туку од црквата што ја управува владиката Тимотеј, па погребот го извршил свештеник на Украинската црква.

Владиката Петар вели дека ова е одлука со која ќе се надмине повеќедецениската голгота меѓу верниците во Австралија.

Нејзината цел е тие луѓе да се преиспитаат и да се изјаснат дали ќе бидат дел од МПЦ или ќе останат во парацрква - вели владиката Петар.

За владиката Петар тука нема ништо скандалозно. Вели, не им е нанесена никаква штета на

верниците. Според него, околу илјада од нив веќе одново се прекрстиле или венчале откако увиделе дека се во заблуда. Како своевидна олеснителна околност за верниците, владиката ја наведува можноста новите венчавки и крштавања да бидат колективни.

Игор Александров, еден од екскомуницираните претставници на општините што не ја признаваат јурисдикцијата на надлежниот администратор владиката Петар, во својот коментар порача „сега преостанува само да видиме дали ќе се повторат илјадниците крстени, венчавки и погребни оспорени од страна на расчинетиот владика Петар пред да се повтори изборот на архиепископот Стефан, чијшто прв избор Петар, исто така, го прогласи за невалиден“.

Претпоставувам дека зависи од тоа дали партнерот го прифаќа Петар како специјален Божји кадија, а Стефан како негов секретар. Во меѓувреме, се надевам дека Петар ќе одржи прес-конференција на која ќе потврди дали Мерилин Монро била крстена од „вистински свештеник“ и ако не била дали тоа е причината за нејзиниот абортус, кој довел до нејзиното самоубиство - вели саркастично Александров.

Ваквата скандалозна одлука, која придонесува луѓето да „излезат“

од црквите, ја коментира и новинарот Марјан Николовски, кој ги следи црковните случувања.

Не е скандалозно. Срамно е! Се чини дека Македонската православна црква, односно досетливиот архиепископ, го осмислила најоригиналното решение за деценискиот проблем во Австралија. Едноставно да ги поништат, избришат Македонците. Просто е. Најлесно е. Да! За Синодот, можеби, но за реалноста? Па што ќе им е на владиците реалност? Тие и така одамна живеат нереално - коментира тој.

Тој низ еден, можеби, комичен, но многу реален начин постави неколку прашања: Дали и како треба да се врши откопувањето на покојникот, во која црква треба да се пренесе? Дали треба да се отвори и ковчегот? Што треба да направат најблиските роднини? Дали е задолжително, или не да се повикаат баби редачки?

И, најзначајното, во молитвата за крштавањето треба да има одредени промени. На пример, новокрстените, место три пати да кажат „се откажувам од ѓаволот“, задолжително гласно да извикуваат - „се откажувам од Игор Александров“... Замислете МПЦ да проповедаше ислам... Не им бегаше сунет по вторпат - коментира Николовски.

Ова е само една од работите со која Синодот ги одвраќа верниците. Православните верници се надвор од црквите. Минатогодишното покачување на цените само дополнително придонесе да се избегнуваат венчавки во

ТЕМА НА НЕДЕЛАТА

црква, да се избегнуваат крштавања деца. Цената е 6.000 денари венчавка со еден поп, 7.000 со три попа, 4.000 крштенка, 3.000 денари погреб...

Уставот вели дека се гарантира слободата на вероисповед. Јас имам право да избирам вера... Кога јас ќе ја избирам верата, црквата треба да биде благодарна што сум ја избрала нејзината вера... Зар благодарноста се исказува со земање пари?!

Кој е тој православен верник што би верувал во црквата, во поповите со скапи ципови, автомобили, во поповите што ги качуваат цените затоа што скокнале трошоците за живот?! Кој е тој православен верник што ќе верува во свештените лица ако ја слушнал изјавата дека владиката и портпарол на Светиот синод ќе коле по една крава секој ден пред портите на сè уште непочнатиот туристички центар на Субрата Рој, ако слушнал дека Скопската епархија само од имотите во Сопиште заработила девет милиони евра, а не сака да направи нова црква за верниците, чиишто предци тие имоти ги дале како вакаф и, последно, но не помалку важно, кој е тој верник што гледа како неговите владици се возат со непотребно скапи возила и, во најновиот случај, возат јахта, а претходно се заколнале на скромност и на сиромаштија. Токму скандалите и високите цени ги празнат црквите. Свештените лица повеќе се занимаваат кој ќе биде владика, со политика, отколку да привлечат нови верници. Социолозите сметаат дека МПЦ мора да ги привлекува верниците преку различни форми, но МПЦ, коментираат тие, не ги користи сите можности. Социологот и универзитетски професор Зоран Матевски во една пригода коментира дека Црквата мора да се модернизира, да внесе промени, да ја има повеќе во медиумите.

Но, да ја има во медиумите позитивните пораки, по одлуки што ги носат верниците в црква, а не со скандали и со срамни одлуки на Синодот. ■

Кој е тој православен верник што би верувал во црквата, во поповите со скапи ципови, автомобили, попови што ги качуваат цените зашто скокнале трошоците за живот, свештеници заглавени во скандали?!

Дали можат најновите случувања во Црна Гора да прераснат во револуција и да го истераат оној кој е на работ на поранешната антибирокаратска револуција и на тронот во Подгорица, или сè на крајот ќе биде уште еден неуспешен обид на опозицијата?

Што се случува во Црна Гора? Ништо големо, но може да стане големо. Вака би можело, накратко, да се претстави моментната состојба на црногорската политичка сцена по саботното тепање и апсење на членови на опозицискиот Демократски фронт и на членови и симпатизери на неколку невладини организации и граѓански здруженија кои се против режимот на Мило Ѓукановиќ и против влезот на оваа земја во НАТО, одлука која се очекува подоцна оваа година.

Се разбира, тепањето и апсењето на оние што се против политичката опција чии дејства се својствени на диктаторски режим неприфатлив за демократските правила на игра е за секоја осуда, но, кога пишуваме дека не се случува ништо големо, сакаме да кажеме дека, барем засега, нема големи промени во Црна Гора и дека Мило останува стабилен. Но, прашањето е до кога.

Забрзување на предвремените избори

Неколку стотици поддржувачи на опозицискиот Демократски фронт веќе повеќе од две недели протестираат во Подгорица, барајќи предвремени парламентарни избори. Инаку, парламентарните избори во Црна Гора треба да се одржат следната година во октомври, режимот на Мило Ѓукановиќ ветува дека тие ќе се одржат напролет следната година, но опозицијата бара да се одржат веднаш, односно, сака да ги забрза.

Се чини дека опозицијата не му верува на Ѓукановиќ дека изборите ќе бидат напролет, но, и осетила дека

ПОЛИТИЧКИ ПРЕВИРАЊА ВО ЦРНА ГОРА

ФРОНТОТ НА ДРАЖА ЈА ТРЕСЕ ФОТЕЛЈАТА НА МИЛО

поддршката на владејачкиот режим паѓа. Според некои неофицијални проценки, сегашниот рејтинг на Демократската партија на социјалистот Мило Ѓукановиќ е околу 30-35 проценти поддршка, додека претходно имал речиси десет проценти поголема поддршка од гласачите. Ѓукановиќ може да смета на поддршката од околу четири проценти Албанци и исто толку проценти поддршка од бошњачките партии во Црна Гора. Исто така, се проценува дека долгогодишниот партнер на ДПС, Социјалдемократската партија на Црна Гора на Ранко Кривокапиќ, актуелниот претседател на црногорскиот парламент, има околу шест проценти поддршка.

На другата страна е опозицискиот Демократски фронт, составен од Нова српска демократија на Андрија Мандиќ, Движењето за промени на Небојша Медојевиќ и Демократската народна партија на Милан Кнежевиќ (и Предраг Булатовиќ, поранешен претседател на Социјалистичката народна партија). До неодамна, универзитетскиот про-

фесор и дипломат Миодраг Лекиќ беше претседател на ДФ, но тој излезе од тој блок и си ја формира својата партија Демос.

Партиите што ја сочинуваат таа коалиција беа во политички нок даун, но со приклучувањето во ДФ тие успеаја, според некои проценки, да заработат околу 20, а според некои дури и 23 проценти поддршка од гласачите во Црна Гора. Тоа движење, покрај заминувањето на Лекиќ, успеа да ја задржи поддршката и неговата цел е да ја одржи и да ја зголеми.

Намерата на Демократскиот фронт е во наредниот период да ја задржи водечката позиција на опозиција во која се наоѓа Социјалистичката народна партија, Позитивна Црна Гора, партијата на „Ура“... Сите партии кои го сочинуваат блокот ДФ се просрпски, односно околу 90 проценти од нивните гласачи се оние што во Црна Гора се декларираат како Срби, освен гласачите на партијата Движењето за промени на Медојевиќ, која ја има поддршката на Србите и на оние што велат дека се Црногорци.

Не со нив, тие се четници

Црна Гора и денес, девет години по осамостојувањето, е поделена според истата основа што постоеше во референдумската 2006 година, економски е презадолжена, а геополитички драстично ја промени страната - го призна Косово и воведе санкции за Русија.

Наспроти Демократскиот фронт е Мило Ѓукановиќ, чиј режим овој опозициски блок го нарекува „Фронтот на Дража“, кој сака да испрати порака до гласачите дека членовите на ДФ се четници, па така се обидува да добие некои кои се просрпски ориентирани, но, некогаш тие или нивните татковци биле членови Комунистичката партија. Со пристигнувањето на Предраг Булатовиќ, дел од гласачите на Социјалистичката народна партија (која ја негува идејата на поранешните комунисти) започна да го поддржува Демократскиот фронт. Овој податок, од перспектива на Србите и на опозицијата во Црна Гора, е многу значаен поради потенцијал-

ниот поголем слој на гласачи, но, исто така, затоа што, според мислењето на многумина аналитичари, СНП ги обесмислуваше повеќето од претходните акции на опозицијата во Црна Гора.

Остра поделба

Значи, моментно, на политичката сцена во Црна Гора постојат два блока кои речиси и немаат заедничка точка. Едниот е просрпски и против НАТО, а другиот е за НАТО и е процрногорски. Се чини дека со најновите случувања и двата блока добиваат, а губат само малите партии што се во политичкиот простор меѓу нив. Еве како.

Повеќе од две недели Демократскиот фронт имаше стотици цврсто определени поддржувачи, а за протести најважно е да имате цврсто и непоколебливо јадро. Тогаш тоа може само да расте. Многу одамна Зоран Ѓинѓиќ рече дека рецептот за соборување режим е постојано да занишува. Се чини дека досега опозицијата, свесно или несвесно

го нишаше режимот на Мило Ѓукановиќ, а сега силно го тресе.

Затоа, претпоставуваме, Ѓукановиќ прибегна кон репресивни мерки кои досега ги осудија ОБСЕ и Дорис Пак, како поранешен член на Европскиот парламент и како поранешен шеф на делегацијата на Европскиот парламент за Југоисточна Европа.

Имено, Ѓукановиќ не сакаше да има протести на улиците пред одлуката на НАТО и, секако, со разбивањето на демонстрантите тој се обидува да заплаши поединци, како и да ги обесхрабри и да ги натера да останат дома оние кои по речиси три недели би се приклучиле на протестите. Познато е дека Црна Гора е средина каде што не само што се знае што мисли секоја кука во секој момент, туку и каде стојат „валкните чорапи“ во секоја кука.

Така, Демократскиот фронт прави остра, најостра поделба и се претставува како пандан на владата, па сите оние што не го сакаат Мило може некогаш да бидат за нив. Ако веќе не се.

Ѓукановиќ, пак, ја има поддршката од Западот, пред сè од САД. За да се разбереме до крај, кога администрацијата во Вашингтон би знаела дека ја остава Црна Гора на некој помалку компромитиран од Мило и некој што ќе ја води регионалната и геополитиката на Мило, со задоволство ќе се согласеше тој да си оди. Но, такви или нема или имаат мала поддршка.

Затоа, треба да се очекува дека Америка ќе продолжи да го поддржува Ѓукановиќ, а не просрпскиот блок, бидејќи таква власт не им „врши работа“. Ѓукановиќ и не треба да го заборава тоа кога ќе се согледа целата ситуација и некои лидерски црногорски идеи. Се разбира, тој секогаш ја избегнува таа идеја кога е криза, но без оглед што другите го гледаат тоа, тој ја има поддршката од дел од црногорската елита и дел од граѓаните. ■

Извор: „Спутник Србија“
Превод: Ана Цветаноска

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

НОВА ДЕТСКА ЕДУКАТИВНА ПАТЕКА ВО МАВРОВО

ХОТЕЛ ЗА ИНСЕКТИ, СОЛАРИУМ ЗА ЗМИИ ЕДУКАТИВНО ЗА ДЕЦАТА, НО ИНТЕРЕСНО И ЗА ВОЗРАСНИТЕ „ДЕЦА“

Патеката долга еден километар во туристичкиот центар Маврово нуди нова, поинаква содржина за семејствата. Се работи за лесна патека, сместена во сликовит шумски предел, кој е особено интересен за посета во есен, кога природата не штеди на бои и убавини

Пишува |
Марина Косиовска

Каде живеат ежот и дивата коза, како пчелите го создаваат својот дом, каде се размножуваат елените, која билка за што служи, какви сè дрвја има во богатиот биодиверзитет на Националниот парк „Маврово“... На само час возење од Скопје, во познатиот локалитет Бунец, сега е отворена едукативната патека за деца, која преку игра и забава ќе им ги долови начинот на опстанок и еволуцијата на инсектите и на дивечот присутен во паркот.

Наменета за возраст од 6 до 12 години, но интересна и за возрасните, патеката долга еден километар во туристичкиот центар Маврово нуди нова, поинаква содржина за семејствата. Се работи за лесна патека, сместена во сликовит шумски предел, кој е особено интересен за посета во есен, кога природата не штеди на бои и убавини.

Најмалите посетители ќе можат се запознаат со биодиверзитетот во тој регион под надзор на водичи специјално обучени за работа со деца. Родителите, пак, ќе можат да уживаат во сите убавини што ги нуди Маврово, од спортување и рекреација, до одмор, уживање, учење и запознавање на природата од мали нозе.

Детската патека е иницијатива на Националниот парк Маврово за збогатување на туристичката понуда со едукативни содржини.

■ **Со ова сакаме да им овозможиме на родителите додека се отпуштаат, скијаат, возат велосипед или, пак, додека уживаат на падините на оваа прекрасна планина, да им овозможат на своите деца едукација и забава** – изјави директорот на Националниот парк Маврово, Онер Јакуповски, на отворањето на патеката.

На отворањето присуствуваа стотина деца од неколку училишта од земјава, кои први имаа можност да ги искушат сите содржини на новата патека.

Патеката е опремена со информативни и едукативни табели со информации за растителниот и за животинскиот свет во Маврово. Преку загатки и посебно конципирани интерактивни игри, децата ќе научат нешто повеќе за природата во најголемиот македонски национален парк.

Покрај едукативните табели во три големина, она што беше најинтересно за најмладите беа дополнителните елементи како хотелот за инсекти, ксилофонот и делот за набљудување на орли.

Сето тоа во придружба на специјално обучените водичи од „Апленд адвенчр“ („UpLand Adventure“).

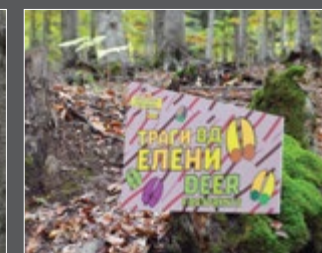
■ Нашето друштво организира секаков вид тури низ планинските врвови и атрактивните места со кои изобилува националниот парк. Најчесто нашите тури се организирани преку туристичките агенции и работиме со странци, но непресушната убавина и скриени места се атрактивни и за домашните туристи. Чистиот воздух, рекреацијата и мирот од ваквиот вид авантура е непроценлив – вели претставник од „Апленд адвенчр“.

ХОТЕЛ ЗА ИНСЕКТИ, СОЛАРИУМ ЗА ЗМИИ, КСИЛОФОН...

Посебно изградените мали кукарки, кои прикажуваат како живее секое животно или птица, како и таканаречениот Хотел за инсекти, привлекоа најголемо внимание кај учениците. Се работи за специјално место, со неколку делови полни сено, тули и слично, и секој дел од нив прикажува кој инсект во која средина најчесто се наоѓа.

Ксилофонот, пак, ги содржи сите видови дрвја присутни во националниот парк и со негова помош може да се види кое дрво како звучи. На децата им беше покажано и како се бројат годините на едно дрво.

Осмислувањето на детската содржина на патеката како и обуката на водичите е потпомогната од страна на Програмата за зголемување на пазарната вработливост (Increasing Market Employability - IME), програма на Швајцарската агенција за развој и соработка (SDC) имплементирана од „Свисконтакт“.

■ Ова е направено со цел да се зголеми интересот на децата, а со тоа и на семејствата да дојдат во Маврово, затоа што според анализите што се направија во соработка со Швајцарија, се откри дека семејниот туризам во Маврово е една од клучните видови туризам, кои можат и имаат потенцијал да се развијат – изјави Лилија Кандикјан, претставник од швајцарската амбасада.

Сега сите заинтересирани можат да ги донесат своите деца во Маврово и преку игра и забава да научат повеќе за растителниот и за животинскиот свет во овој Национален парк, велат од националниот парк.

До 2019 година, во Програмата за зголемување на пазарната вработливост предвидени се изградба на други содржини за развој на семејниот туризам во паркот, како и создавање на уште две-три вакви патеки.

■ **Како најголем национален парк, се стремиме и сме главен иницијатор да развиеме 12-месечен туризам, бидејќи Маврово не може да опстане само со зимскиот туризам, за тоа имаме и природни предуслови, природни вредности. Што се однесува на зимската сезона, во координација со хотелските сместувачки капацитети и со туристичките работници, очекуваме да понудиме една добра зимска сезона, нормално, клучен фактор тука ни се временските пригоди** – изјави директорот Јакуповски.

За да ја посетите едукативната патека, јавете се во информативниот туристички центар во Маврови Анови на 041/489-425 и 042/489-019, додека за контакт со водичите посетете ја нивната страница на „Фејсбук“ – „UpLand Adventure“.

КАДАВЕРИЧНАТА ТРАНСПЛАНТАЦИЈА ЌЕ БИДЕ НАШ ПРЕСТИЖ

При крај сме со формирањето на кампањата која ќе објасни што значи да се подари живот. Тоа што го прави Хрватска на овие простори е за почитување, вели Софијанова

Разговараше | Александра М. Бундалевска
Фошо | Ѓорѓи Личовски

За 18 месеци во Македонија се направени осум кадаверични трансплантации и 16 лица добија бубрег од починат донор. Кадаверичната трансплантација почна на Клиниката за урологија, каде што во овој период се приспособува Трансплантациониот центар за да се создадат подобри услови за пациентите. Професор д-р Аспазија Софијанова, национален координатор за трансплантација, во интервју за „Република“ говори за свесноста на Македонците да подаруваат органи, за динамиката во трансплантациите и ја најавува новата кампања за подарување органи.

■ **Неодамна се одбележа Европскиот ден на дарување органи. Колку е развиена свеста во Македонија за подарување органи?**

СОФИЈАНОВА: Во состав на многу нешта што почнаа да се движат во државава е и трансплантацијата, особено делот на кадаверична трансплантација или подарување органи од лица со мозочна смрт. Повеќе од една и пол година јас сум национален координатор и можам да кажам дека правиме видни чекори напред во ова поле. Не можам да речам дека свеста кај населението е најразвиена и не можам да бидам многу среќна со фактот дека ни недостасуваат одредени сегменти во целиот проект кои можеби ќе влијаат подлабоко во развивање на свеста кај луѓето, пред сè во делот на органодонорството.

Тоа, од една страна, подразбира потреба од правење национална кампања за која веќе сериозно се размислува како ќе се проектира и како ќе изгледа. Гледавме и разгледувавме многу кампањи што ги прават соседните држави, особено инспирација ни беше Хрватска, затоа што тоа што го прави Хрватска на овие простори е за почитување. Она што сакаме и ние да го направиме е развивање токму на една ваква кампања. Во синџирот ни недостасуваат многу алки за да биде сè комплетно и перфектно изведено, бидејќи грешките во ова поле можат да бидат фатални. При крај сме со осмислување на кампањата која ќе објасни што значи да се подари живот. Веруваме дека кога таа ќе почне медиумски да се емитува, јас, како национален координатор, и сите болнички координатори кои се извонредни лекари и ентузијастички и со кои се гореем, ќе ја споделиме нашата мисла и нашата визија. Сите треба да бидеме свесни дека еден ден животот завршува, а ако може да продолжиме нечији други животи, тоа сигурно ќе значи многу повеќе од самото завршување на тој живот. Морам да ги поздравам и невладините организации „Нефрон“ и „Мактрансплант“, кои на ова поле на подигнување на свеста направија многу и навистина ни помогнаа.

■ **До каде е изработката на Националниот регистар на потенцијални приматели на органи?**

СОФИЈАНОВА: Клиниката за нефрологија долго време го работи регистарот и постојано се додаваат нови пациенти. На оваа клиника има извонредни стручни лица кои ги лекуваат пациенти кои се на дијализа и кои се потенцијални приматели на органи. Бубрежната трансплантација од жив донатор, која колегите ја работат долг временски период, веќе ја работат рутински. Што се однесува до кадаверичната

трансплантација со која неодамна започнавме, токму регистарот многу ни значи, бидејќи типизирањето на потенцијалните приматели на орган е многу важно за да ги имаме веднаш на листата кога ќе имаме потенцијален кадавер и за да може да направиме компатибилно спојување на кадаверот и примателот или пак на органите што ќе треба да бидат дадени. Бубрезите се два, црниот дроб е еден... Во иднина ќе треба да се размислува и на трансплантација на белите дробови и на срцето.

■ **Кадаверичната трансплантација требаше да почне на Клиниката за урологија, со пресадување бубрег. Колку кадаверични трансплантации се направени во Македонија за неполни две години?**

СОФИЈАНОВА: Кадаверичната трансплантација почна на Клиниката за урологија и за година и пол се направени осум вакви трансплантации и се пресадени 16 бубрези кај исто толку лица. Во моментот на Клиниката за урологија го проспособуваме Трансплантациониот центар и се работи на тоа да ги има идеалните услови за трансплантираните пациенти. Секогаш размислуваме на доедукација на кадарот и тоа ќе биде дел од програмата за развивање на овој процес кај нас. Многу е важна и подготовката на пациентите пред интервенцијата, но и посттрансплантациониот период, кој е уште поважен. Токму затоа, во моментот кратко ги запревме трансплантациите за да можеме да ги подобриме условите за пациентите.

■ **Каква е денес динамиката на трансплантација на органи?**

СОФИЈАНОВА: Сè повеќе и повеќе во подем е делот на кадаверичната трансплантација, којашто треба да биде и иднината, но, секако, сè е поврзано со подигнување на свесноста на нашиот народ. Када-

веричната трансплантација ќе биде наш престиж и наша доминатна цел за во иднина. Во сето тоа, голема е улогата на националниот координатор, особено во делот околу координирањето на целата постапка, кога ќе се случи мозочна смрт и целата постапка ќе почне од почеток. Разговорот со семејствата понекогаш е навистина мачен, бидејќи се случува во тежок период кога луѓето се збогуваат со еден живот кој им бил неизмерно драг. Меѓутоа, ако во исто време можат да подарат друг живот, од тагата произлегува среќа. Ова добро го знаат сите оние семејства што досега беа во овој процес. На сите нив искрено им благодарам, бидејќи она што го направија, особено овие први осум кадаверични трансплантации, го сторија несебично и испишаа една нова страница во македонското здравство и во трансплантационата медицина. Нивниот

пример треба да биде пример и за следните 80, 800, 8.000 семејства за да ги достигнеме другите европски земји, бидејќи не сме ништо подолу од нив. Само треба малку повеќе да работиме на развивање на свеста. Понекогаш ни се случуваше кај дел од тие што беа потенцијални донатори, со веќе дијагностицирана мозочна смрт, да не успееме да го убедиме семејството. Иако законот вели дека сите сме потенцијални донатори, финалната одлука сакаме да ја донесе семејството.

■ **За трансплантација се говореше и на Шестиот национален конгрес на педијатри во Македонија, кој заврши викендов во Струга. Кои се последните сознанија?**

СОФИЈАНОВА: На последниот ден од Конгресот на трансплантација посветивме цела сесија. По предавањата излеговме многу побогати за свесноста што се јавува и кај нас

колегите, бидејќи и ние во самиот процес зрееме. Колегите од КАРИЛ презентираа еден многу интересен случај. Д-р Маја Мојсова, меѓу другите, го презентираше случајот во Хрватска. Имено, мајка на 24 години, во 26 недела од бременоста доживува мозочна смрт. Семејството се согласува таа да биде на апарати уште одреден период, за да дозрее плодот, а потоа нејзините органи да бидат дарувани. Таткото направил филм со детето во кој ѝ благодари на мајката за она што го сторила. Приказната не остави без текст. Ако може Хрватска, можеме и ние. Само треба да се има добра волја и да се прифатат нештата. Порано или подоцна, сите заминувале од овој свет. Ако по нашата смрт можеме да спасиме друг живот, тоа нема цена. Презентации на конгресот имаа и д-р Срцева Јовановска од КАРИЛ, д-р Галина Северова и д-р Александра Пивкова. ■

(1908-1961)

ИЛИЈА ДИМОВСКИ - ГОЦЕ

Илија Димовски бил роден во 1908 година во селото Статица – Костурско, во сиромашно македонско семејство. Уште од најрана возраст се преселува заедно со своето семејство во градот Лерин, каде што живеел и работел како чирак, а подоцна и како работник за ниски дневници, одвај излегувајќи на крај со тешкиот живот

Пишува
г-р Димитар Љоровски Вамваковски

Селото Статица се наоѓа северно од Костур, на околу 30 км оддалеченост од градот. Денес селото има околу 100 жители, кои имаат етничко македонско потекло. На почетокот на 20 век Статица имала околу 600 жители, но нивниот број постепено се намалувал поради разни околности од политичко-национална и економска природа. Селото било активно во периодот на почетоките на организираното македонско револуционерно движење. За време на Илинденското востание во Статица била формирана востаничка чета на чело со војводата Митре Ружин. Во 1904 година во селото, под сом-

нителни и целосно неразјаснети околности, бил убиен еден од водачите на грчките андартски групи во османлиска Македонија, Павлос Мелас. Подоцна, откако тој дел од Македонија потпадна под власт на грчката држава, во 1927 година името на селото биле променето во Мелас, во чест на убиениот „македономах“ – борец за Македонија. Селото била активно и за време на Втората светска војна и за време на Граѓанската војна во Грција. Првите партизани од Статица излегле кон крајот на 1943 година во одредот „Лазо Трпovski“, под водство на Димитар Тупурковски – Титан. Како илустрација, во период од 1943 година до 1949 година во партизани од селото излегле вкупно 85 борци, од кои 53 загинале во војните. По поразот на Демократската армија на Грција (ДАГ) грчките власти го нападнале селото и извршиле невидени злосторства врз населението. Дел од селаните биле насилно земени и егзекутирани во местото Јачево поле, во близина на градот Лерин. По војната од Статица се иселиле вкупно 186 луѓе во тогашните социјалистички држави, а претходно, во 1948 година, околу 140 деца биле принудени засекогаш да ги напуштат своите родни огништа.

Како што веќе забележавме, Димовски потекнувал од крај со македонски револуционерни традиции. Тој многу млад се вклучил во тогашните напредни движења. Станал член на Комунистичката партија на Грција (КПГ) и на ВМРО-обединета (Об). Младиот Гоце бил горд поради своето македонско потекло и тоа никогаш не го криел. Една од причините што станал член на КПГ била и таа што оваа партија била единствената политичка партија во Грција, која во 1934 година на својот Петти пленум им го признала правото на етничките Македонци на самоопределување и формирање обединета македонска држава. За

време на диктатурата на Метаксас (1936-1940), Илија бил прогонувач, уапсен и затворен. Додека за време на Грчко-италијанската војна (1940-41) бил мобилизиран и учествувал во неа, а по капитулацијата на Грција меѓу првите излегол во планина и бил на чело на познатиот партизански одред на Вичо.

Во 1943 година бил на чело на поголема партизанска единица. Исто така, меѓу првите учествува во формирањето на СНОФ во леринската околија во есента 1943 година и со сите сили работел на тоа да излезат што поголем број македонски партизани, а особено настојувал Македонците да имаат посебни партизански единици. Во споровите со КПГ и со ЕЛАС по македонското прашање бил јасен и конструктивен. Иако не учествувал директно во расцепот во мај 1944 година, тој му потпомагал на ова движење, и на секој начин вршел притисок врз ЕЛАС и КПГ да се формираат посебни македонски единици. Така, во летото 1944 година бил формиран Леринско-костурскиот македонски баталјон на чиешто чело застанал Гоце.

При обидот на КПГ-ЕЛАС да биде расформиран баталјонот, кој, патем речено, прераснувал во бригада, Димовски не се поколебал да застане на негово чело во судирот со единиците на ЕЛАС и да го повлече целиот баталјон на слободната територија во тогашна Југославија, т.е. вардарскиот дел од Македонија, при што учествувал во ослободувањето на градот Битола. На 18 ноември 1944 година во битолското село Драгош била формирана Првата егејска народноослободителна ударна бригада со обединување на Леринско-костурската македонска бригада и Воденскиот баталјон. За командир на бригадата бил поставен токму Илија Димовски – Гоце, кој раководел со околу 1.500 борци. Бригадата учествувала во повеќе битки за ослободување на запад-

на Македонија, а особено се истакнала во борбата против балистите во Кичевско, Гостиварско и во Тетовско. Бригадата била расформирана 2 април 1945 година.

По расформирањето на бригадата Гоце добил чин на мајор во тогашната ЈНА, но не се двоумел да поднесе оставка и во летото 1946 година да замине во егејскиот дел на Македонија. Тој за време на Граѓанската војна во Грција (1946-49) раководел поголема воена единица на ДАГ и учествувал во многубројни операции, меѓу кои и во големата битка за градот Коница во декември 1946 година.

Без разлика на неговата идеолошка определба, Гоце секогаш во преден план ги истакнувал македонските национални интереси. Поради тоа, тој дошол во личен судир со Генералниот секретар на КПГ, Никос Захаријадис, кого го обвинил дека води антимакедонска политика. Храбар и скроман, но изолиран од Захаријадис поради неговата принципиелност, не го напуштил теренот. Тој се ангажирал како политички агитатор одејќи од село во село, бодрејќи и мобилизирајќи го населението за натамошна борба, независно од фактот што КПГ и Захаријадис продолжиле да прават крупни грешки

Илија Димовски – Гоце го прима знамето на Првата егејска народноослободителна бригада. (Битола, 18 ноември 1944 година)

и да водат антимакедонска политика, бидејќи сметал дека конечната победа ќе му припадне на народот. На Конгресот на НОФ Гоце повторно дошол во судир со Захаријадис за македонското прашање, така што по резолуцијата на Информбиро (1948) бил принуден да се повлече во тогашна Југославија.

Но големиот и храбар македонски патриот и понатаму не мирувал. По тешките борби на Грамос и на Вичо, Гоце бил еден од иницијаторите и организатор

на нова мобилизација на Македонци. Тој бил готов со новата единица да замине во Грција, директно на фронтот за да ја продолжи борбата со грчките владини единици. Но овој пат му поставил услови на Захаријадис. Со писмо го известува дека бил готов на чело на голема македонска единица да се бори во првите линии на фронтот, под услов единицата да биде командувана исклучително од Македонци, а тој да престанел да води популистичка политика кон Македонците. Захаријадис побеснел поради ова писмо, при што на сила ги свикал кадрите на НОФ и со однапред подготвена декларација се обидел вината за дотогашните грешки да ја фрли токму врз Илија Димовски – Гоце и врз некои други кадри на НОФ. Притоа, ги принудил присутните да ја потпишат познатата декларација со која ја осудуваат политиката на Гоце како „гоцевизам“.

Всушност, историјата покажала дека Гоце бил целосно во право во својата осуда на Захаријадис бидејќи по капитулацијата на ДАГ, Захаријадис бил исфрлен од раководството на КПГ и од самата комунистичка партија.

Илија Димовски за својата посветеност на татковината има добиено повеќе ордени, носител е на „Партизанска споменица 1941“. Со својата долгогодишна дејност, посебно надоврзана во СНОФ, НОФ и во македонските партизански единици на чиешто чело стоел, го става во редот на врвните македонски борци. Тој умрел во Скопје на 26 јуни 1961 година. ■

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА
ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

1

**Изгубената
роза**
Сердар
Оскан

2

**Кога ќе засвети
животот**
Сердар
Оскан

3

**Мајсторот и
Маргарита**
Михаил
Булгаков

4

**Последниот
завет**
Сем
Борн

5

**Сите соништа
на светот**
Тереза
Ревај

СО ИЗЛОЖБАТА „10 СТОЛБОВИ НА АРХЕОЛОШКИОТ МУЗЕЈ“ СЕ ОДБЕЛЕЖУВА ДВОЕН ЈУБИЛЕЈ

Археолошкиот музеј слави една година од отворањето и 91 од постоењето

Манифестацијата „Недела на археологијата“ ќе претстави изложба, проекти и предавања кои се стојерите на кои се градеше Археолошкиот музеј и на кои се формираа музејските колекции

Археолошкиот музеј на Македонија е домаќин на манифестацијата „Недела на археологијата“, посветена на годишнината од отворањето на Археолошкиот музеј на Македонија и 91 година од постоењето на Археолошкиот музеј на Македонија. Манифестацијата почна со изложбата „10 столбови на Археолошкиот музеј“.

Преку една документарна и техничка изложба ќе се презентираат локалитетите Голема Пешт – Здуње, Тумба Маџари, Пилаво – Бурилчево, Димов Гроб – Уланци, Дебели, Демир Капија, Исар Марвинци, Виничко Кале – Винаца, Мордовис и Стоби, кои се истражувани со децении, а претставуваат стојер на кој се градеше Археолошкиот музеј и се формираа музејските колекции. На изложбата се претставени најрепрезентативните предмети од споменатите локалитети и археолошка теренска документација, дневници, технички цртежи, фотографии и алат користени за време на археолошките истражувања - велат оттаму. Меѓу другото, целта на изложбата е да се претстават најзначајните научно-истражувачки проекти кои Археолошкиот музеј на Македонија ги водеше со децении наназад. Се одржаа низа презентации поврзани со сите значајни проекти на споменатите локалитети, во кои кустосите носители на збирките во Археолошкиот музеј на Македонија претставија кус преглед за историјатот

на локалитетите, историјатот на истражувањата, најзначајните археолошки откритија, како и за карактерот и значењето на овие локалитети за македонската археологија. Третиот ден од манифестацијата беше посветен на неодамна починатиот д-р Драгиша Здравковски, кустос-советник во Археолошкиот музеј на Македонија. Во чест на неговата работа и дело се одржа сесија на предавања за неолитот во Македонија и во Бугарија. Последниот ден од манифестацијата е посветен на Лапидариумот во Археолошки музеј на Македонија, со изложба која го прикажува историјатот на иницијалната и најстара збирка на Археолошкиот музеј.

Генезата на Археолошкиот музеј на Македонија почнува во 1024 година во Скопје. Од 1949 година работи под името Археолошки музеј на Македонија, сè до 1984 година кога влегува во рамки на Музејот на Македонија. Со одлука на Владата, во јуни 2012 година е основан сегашниот специјализиран Археолошки музеј на Македонија. Денес Археолошкиот музеј на Македонија поседува преку 50 илјади предмети вклучувајќи и биофакти на територијата на Република Македонија - истакна Весела Честоева, директор на Археолошкиот музеј.

Овие наоди, појасни Честоева, ја претставуваат културната историја на бројни заедници и цивилизации кои егзистирале од предисторијата до денес. ■ (Н.П.)

АНТОЛОГИЈА

Раде Силјан (1950)

ЕДНО ИМЕ ЗА МРТВИТЕ, ДРУГО ИМЕ ЗА ЖИВИТЕ

Во тајна книга
Скриена е сета лага
За мојот народ
Од колнатија што страда
Историјата заспала
Во нечија луда глава
Гласна утка
Оддалеку се слуша
Судбината на векот
Заборамена слика
Во долапот темен
Јаболко презреано
Угасната свеќа
Прогонета убоост
А ветрот студен
Во полето ширно
Навева ситна роса
Од урокливи очи
Во прамен бела коса
Се крие нашата тага
А раните болат
А раните болат
Во древна црква
Лицата на светците
За друго небо молат
Пред портите на бога
Децата на нашите деца
Со болни мисли
По жива песок одат
Хор од осамени срца
Пред олтарот на надежта
Спасение за родот бара
Тагата спие
Во кучешка глава
А сал навева
Крвава бура
Пред прагот
На куќата стара
Ветрот на заблудите
Завева вековна трага
На разделба со јавето
Тивка тлејба
Кандилце во мракот
За времето идно
Невидливи раце
Отвораат древни порти
Низ процепот на животот
Припитомени сверки
По матна река пловат
На веѓа од спомени
Историјата спие
Последните чувари на сонот
На блудните им велат
Едно име за мртвите
Друго име за живите.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Дора Мар со мачка“ од Пабло Пикасо

„Дора Мар со мачка“ е дело на Пабло Пикасо (1881-1973), шпанско-француски сликар, кој се смета за еден од најголемите мајстори на уметноста во 20 век. Портретот на една од љубовниците на Пикасо во 2006 година ја достигна цената од 92,5 милиони долари.

Портретот е насликан во текот на Втората светска војна. ■

ТОП 5 НАЈГЛЕДАНИ ФИЛМА во САД викендов

1

ДА СЕ НАЕЖИШ
GOOSEBUMPS

Заработка: 23.600.000 \$

Жанр: авантура
Режија: Роб Летерман
Актери: Џек Блек,
Дилан Минет,
Одеја Раш

2

МАРСОВЕЦОТ
THE MARTIAN

Заработка: 21.300.000 \$

Жанр: авантура
Режија: Ридли Скот
Актери: Мет Дејмон,
Џесика Честејн,
Кристен Вилг

3

МОСТОТ НА ШПИОНИТЕ
BRIDGES OF SPIES

Заработка: 15.400.000 \$

Жанр: драма
Режија: Стивен Спилберг
Актери: Том Хенкс,
Марк Риленс,
Ален Алда

4

ПУРПУРЕН ВРВ
CRIMSON PEAK

Заработка: 13.100.000 \$

Жанр: хорор
Режија: Гиљермо дел Торо
Актери: Миа Васиковска,
Џесика Частин,
Том Хидлестон

5

ХОТЕЛ ТРАНСИЛВАНИЈА 2
HOTEL TRANSYLVANIA 2

Заработка: 12.600.000 \$

Жанр: анимиран филм
Режија: Генди Тартаковски
Актери: Адам Сендлер,
Енди Самберг,
Селена Гомез

СВЕТЛАНА АЛЕКСИЕВИЧ,

НОВИНАРКАТА ШТО ГИ ПОБЕДИ ПИСАТЕЛИТЕ

Иако Нобеловиот комитет сака да нагласи дека признанието за литература не се доделува за општествениот ангажман на писателот, овде станува збор за авторка, чишто книги се забранувани во Белорусија, а таа самата, како критичарка на владеењето на претседателот Лукашенко, подобро место за живеење нашла во Париз, Гетеборг и во Берлин. Алексиевич била следена, прислушувана, ѝ биле забранети јавните настапи, а во Минск се вратила во 2011 година

Подготвила | Александра М. Бундалевска

Нобеловата награда за литература за 2015 година ја доби белоруската писателка и новинарка Светлана Алексиевич (1948) за целото творештво и, како што истакна жирито, таа во своите дела ја обележала душата на советскиот и на постсоветскиот народ.

Алексиевич е првата новинарка што ја доби Нобеловата награда за литература.

По подолго време Нобеловата награда за литература се доделува за небелетристика и таа досега им била врачена на Берtrand Расел и на Винстон Черчил пред повеќе од половина век, а годинава првпат се доделува за истражувачко новинарство. Наградата за литература досега ја добиле 107 автори од кои само 13 се жени.

Иако Нобеловиот комитет сака да нагласи дека признанието за литература не се доделува за општествениот ангажман на писателот, овде станува збор за авторка, чишто книги се забранувани во Белорусија, а таа самата, како критичарка на владеењето на претседателот Лукашенко, подобро место за живеење нашла во Париз, Гетеборг и во Берлин. Алексиевич била следена, прислушувана,

ѝ биле забранети јавните настапи, а во Минск се вратила во 2011 година.

Нејзината мајка е Украинка, а татко ѝ белоруски војник, кој по завршување на службата со семејството дошол во Белорусија. Работела во локалните медиуми како новинарка, а за литературната работа добила неколку награди, меѓу кои и наградите „Хердер“ и мировната награда во Франкфурт.

Нобеловката, која сега е побогата за 972 илјади долари, правела интервјуа со сведоци од Втората светска војна, преживевани од војната меѓу СССР и Авганистан, жртви на чернобилската

катастрофа. Поради книгата „Војната не е од женски род“, за советските жени во војната, обвинета е дека ја извалкала честта на големата татковинска војна и книгата три години не влегла во печат.

Бидејќи долго време живеела во Германија, можела да спореди некои работи.

■ Го видов целиот пат што го поминаа Германците по војната и на еден убав начин почнав да им завидувам на тие луѓе бидејќи во Русија елитата се повлече од тоа што е нејзина работа. Прашаа еден познат полски писател што е тоа што најмногу ве порази кај руската

интелигенција? А тој ми одговори: „Тоа што руската интелигенција многу брзо притрча да ги собере трошките што ѝ ги фрли олигархијата“. А во Германија излегуваа научни трудови, книги, претседателот говореше за каење за тоа што се случило. Тоа беше државничка работа. Тоа не може да го направи една личност, но работата е во тоа што елитата го почна тој процес, им даде идеи на општеството и на политичарите – вели Алексиевич.

Според нобеловката, во Русија уште владее социјализам.

■ Тоа е последната диктатура во Европа и јас почнувам да верувам во нешто што, всушност, е многу страшно – не постојат интелектуалци, не знам каде заминаа – вели Алексиевич.

Таа смета дека мора да помине тој вулгарен период, сите добро да се најадат, па да почнат да се занимаваат со сериозни работи.

Додека работела како новинарка, со години собирала материјал за својата прва книга „Војната не е од женски род“, која е објавена во 1985 година. Книгата се заснова на разговори со стотина жени што учествувале во Втората светска војна. Тоа е првата

книга во циклусот „Гласови на утопијата“ во кој Алексиевич пишува за животот во Советскиот Сојуз од перспектива на поединецот. Во книгата „Гласовите од Чернобил“ таа ги опишува последиците од нуклеарната катастрофа од 1986 година, а во „Момчињата од цинк“ ги претставува советските војници во Авганистан.

Во првата изјава по добивањето на Нобеловата награда, на прашањето што планира со парите, таа одговори – да си ја купам слободата!

■ Сакам да истражувам и да пишувам без притисок, да ги извлечам своите блиски од Минск пред да биде многу доцна. Ова не е само моја награда, ова е награда за нашата култура, за мојата земја, која помина низ сито и решето во текот на историјата – вели Алексиевич.

Реакциите за Нобеловата награда што ја доби Белорусинката се различни. Според левичарите, таа е „мајданска фашистка“, која ете решила да ја симпатизира страшната ситуација во Украина, а според другата крајност, доделувањето на наградата на неа е навреда на вистинската уметност.

Двете реакции точно ја определуваат Светлана Алексиевич – таа е изразита антинационалистка и пацифистка, а, според професијата и начинот на пишување, таа е новинарка што ги бележи исказите на другите и се обидува да ги пренесе точно.

Нејзините книги се преведени на повеќе од 30 јазици. Таа е остар критичар на рускиот претседател Владимир Путин, но повторува дека го сака „хуманиот руски свет“. Многу е критична и кон белоруската влада, поради што била судски прогонувана, прислушувана, и ѝ било забрането да се појавува во јавност, поради што десетина години живеела во егзил. Белорусинката вели дека новинарството го избрала како професија бидејќи им овозможува на луѓето сами да говорат во свое име.

Алексиевич, според обложувалниците, беше фаворит за наградата, пред јапонскиот писател Харуки Мураками и Кениецот Нгути ва Тионга.

Последен пат писателка освои Нобелова награда за литература во 2013 година. Станува збор за канадската писателка Алис Монро, која се прослави со збирките раскази. ■

Наградата за литература досега ја добиле 107 автори од кои само 13 се жени

Последен пат писателка освои Нобелова награда за литература во 2013 година

ГРАДОТ НА БАТКО ГОРЃИЈА ЈА НЕГУВА ТРАДИЦИЈАТА ЗА ДОБРА КОМЕДИЈА

Кумановскиот театар има неколку нови етаблирани актерски имиња и токму тие се една од причините поради кои публиката доаѓа на нашите претстави. Имаме нова и млада екипа која ветува, вели Павлевски

Разговараше |
Невена Појовска

■ Зад нас е уште едно издание на фестивалот „Денови на комедијата“. Сега некако е времето да се сумираат резултатите, па кажете ни, ка-ко протече фестивалот и колку сте задоволни од реализираното?
ПАВЛЕВСКИ: Оваа година по осумнаесетти пат се одржа театарскиот фестивал „Денови на комедија“ во Куманово. Сакам да нагласам дека годинава можеби имавме и малку среќа што сите театри во Македонија имаа понекоја комедија во својот репертоар, и тоа одлични комедии,

РОБЕРТ ПАВЛЕВСКИ: КУМАНОВО ЖИВЕЕ СО „ДЕНОВИ НА КОМЕДИЈА“

па не беше тешко да се направи селекција. Од друга страна и публиката си го кажа своето, па картите беа распродадени за сите претстави. Фестивалот го затвори премиерата на кумановскиот театар, „Идиоти“, а за неа се распродадени картите и за втората реприза. И за отворањето на фестивалот имавме одлична претстава од „Театар Комедија“, а го отвори министерката за култура. Сакам да подвлечам дека оваа година имавме најмногу претстави, вкупно петнаесет претстави се одиграа на сцената во Домот на културата „Трајко Прокопиев“, имавме електронски билтен и задоволна публика.

■ Како прв човек на манифестацијата, кажете ни колку е тешко да се организира еден ваков фестивал, со оглед на тоа дека годинава имаше гостувања и на театри од Србија, Косово, Бугарија, Босна и Херцеговина...?
ПАВЛЕВСКИ: Добро е што Фестивалот во сите овие осумнаесет години расте од години во година. Веќе имаме искуство од организационски аспект, но имаме поддршка и од Министерството за култура и од локалните бизнисмени кои го сакаат и го помагаат фестивалот. Помагаат и кумановци. Што се однесува до репертоарот, ни беа на располагање цела Србија и цела Бугарија и имав-

ме широк спектар на комедии од кои се правеше селекцијата.

■ Рековте дека кумановци, но и бизнисмените од градот, ви помагаат. Куманово е, сепак, градот на Батко Горѓија, познат мајтапчија, па се очекува и кумановци да доаѓаат и да ги гледаат претставите, да се дружат со актерите... Каков е впечатокот, живее ли градот со фестивалот?

ПАВЛЕВСКИ: Слободно можеме да кажеме дека ова е најголем културен настан во градот. Претставите беа масовно следени. Салата собира 670 места и за секоја претстава беше исполнета до последното столче.

■ „Денови на комедијата“ беше затворен со премиерата на претставата „Идиоти“ на кумановскиот театар. Што друго има на репертоарот овој театар? Подготвувате ли нови претстави?

ПАВЛЕВСКИ: Со Годишната програма на Министерството за култура имаме четири претстави. Станува збор за две претстави на македонски јазик и две на албански, бидејќи во кумановскиот театар има и албанска драма. Но, покрај овие претстави имаме уште четири проекти. Веќе има и една претстава за најмладите која е на редовниот репертоар, а покрај неа има уште една новогодишна претстава.

Нов проект има и во албанската драма и овде би сакал да нагласам дека оваа година театарот е во подем, а тоа го бележиме преку бројот на продадени карти, но и имаме нови вработувања: актери, драматурзи, режисери итн. До минатата година имавме и стенд-ап настапи на Сашко Коцев, но годинава, поради неговото учество во претставата „Нешто пропуштаме“ која го отвори фестивалот, тоа беше одложено, но од идната година повторно ќе ѝ се вратиме на стенд-ап комедијата.

■ Од Куманово се Тони Михајловски, Сашко Коцев... Има ли кумановскиот театар некоја нова актерска звезда?

ПАВЛЕВСКИ: Има веќе неколку нови етаблирани актерски имиња. Токму тие се една од причините поради кои публиката доаѓа на нашите претстави. Имаме нова и млада екипа која ветува.

■ На овој фестивал не се доделуваат награди, а беа изведени одлични претстави. Која е ваш фаворит?

ПАВЛЕВСКИ: Оваа година сите претстави имаа ист квалитет. Се потрудивме при селекцијата да бидат претстави на високо ниво, со што и фестивалот ќе се издигне. Задоволни сме што имаше голем интерес за претставите од странство, бидејќи љубителите на оваа уметност можат да ги погледнат претставите на македонските театри на редовниот репертоар во матичните куќи или кога гостуваат во Куманово.

■ Претставите кои се играа на фестивалот се играа на сцената на Центарот за култура „Трајко Прокопиев“. Да ли просторот во центарот функционира и со други проекти?

ПАВЛЕВСКИ: Секако, овде реализираме и други настани и проекти. Гостуваат театри од Србија, изложби... итн. Летово целосно ја реновиравме салата од сопствени приходи, токму од издавање на салата. Во изложбениот салон, во моментот, се изложени дела од Струмичката ликовна колонија и стана веќе традиција пред почетокот на Фестивалот да се постави изложба која ќе трае до затворањето на манифестацијата. ■

Со секој купен број на „Република“ добивате попуст од 50 денари за кино-проекциите во „Милениум“

попуст
50
денари
важи од 23.10. - 29.10.2015

КИНО МИЛЕНИУМ 3D

ПОСЕТЕТЕ ГО АМСТЕРДАМ

ГРАДОТ НА СИТЕ СЛОБОДИ

За да се почувствувате како вистински Холанѓанец, дефинитивно треба да изнајмите велосипед и да тргнете во авантура низ градот. Амстердам е еден од ретките градови што е целосно приспособен за велосипедисти, а посебно внимание обрнете на семафорите, бидејќи на многу места постојат и семафори за велосипедисти. Велосипед може да изнајмите речиси во секоја градска населба

Пишува | Јана Јосифоска

Престолнината на Холандија се смета за град на сите слободи. Амстердам е познат по своите канали и по незаборавната забава. Метрополата што спие на 160 канали кои ја делат на околу 90 островчиња, многу луѓе ја нарекуваат „Венеција на северот“.

Овој град мами милиони туристи со својот слободарски дух и едно сосема поинакво искуство и убавина на живеењето. Луѓето се секогаш отпуштени, позитивни и љубезни, што дополнително му дава посебен

• • •
За патување до Амстердам се наоѓаат поевтини авионски билети, зависно во кој период од годината ќе се одлучите да ги посетите

шарм на овој град. Се вбројува во еден од најубавите европски градови и едноставно, мора да го посетите.

БОГАТА ИСТОРИЈА И РЕЛАКСИРАНИ ЛУЃЕ

Кога ќе помислите на Амстердам, прво што ви паѓа на ум се лалиња, ветерници, велосипеди, канали и клонпи, но зад тие клишеа се наоѓаат навистина интересни приказни. Некои од нив можете да ги пронајдете во музејот на клонпите, а штом влезете внатре, ќе видите колку, всушност,

дрвените клонпи се важни за Амстердам и за Холандија. Тука е и Блоеманмаркт, каде што може да купите лале, а ако сте љубител на сирење, секако посетете го Рејленаер, каде што можете да ги дегустирате најдобрите холандски производи.

За патување до Амстердам се наоѓаат поевтини авионски билети, зависно во кој период од годината ќе се одлучите да го посетите. Цената на најевтините повратни билети се движат од околу 150 евра, па нагоре.

Амстердам претставува многу повеќе од град во кој се дозволени работи кои во поголем број од државите се забранети. Неговата историја е навистина богата. Посетете го Градскиот музеј (некогашен Историски музеј на Амстердам) во кој ќе се запознаете со развојот на градот од почетокот до денес. Таму се изложени интересни

предмети, како на пример, чевли стари 700 години.

Интересно е што овој град има форма на потковица. Центарот на Амстердам го краси плоштадот Дам, каде што кој се наоѓа класицистичка кралска палата од 17 век - втората резиденција на кралското семејство. Музеи од секаков вид се групирани во јужниот дел на градот, околу таканаречениот Плоштад на музеите, а прекрасни архитектонски градби можат да се видат на секој чекор. Задолжително посетете некои од овие музеи.

Музејот на Ван Гог е еден од најпосетуваните во светот. Поседува колекции на слики од најпознатите светски уметници, но најголема е колекцијата на сликите на Ван Гог. Некои негови славни дела се наоѓаат во други музеи ширум светот, но овде има најголем број слики од големиот уметник.

На листата знаменитости кои мора да ги посетите е и Ријксмузејот, национален музеј поставен во историска зграда и најголем музеј во Холандија по бројот на збирки, големина на зградата и по бројот на вработени. Секоја година повеќе од милион луѓе го посетуваат Ријкс.

Не заобиколувајте ја ни куќата на Ана Франк, која е сè уште актуелна. Од поткровјето во кое Ана заедно со своето семејство преживувала терор за време на Втората светска војна, е направен музеј. Тука го напишала светски познатото дело

„Дневникот на Ана Франк“. На ова место можете да видите извадоци од дневникот, но и историски документи, фотографии и разни предмети кои припаѓале на оние што се криеле во зградата. Секако, неизоставен дел од вашата прошетка се музејот Мадам Тисо, плоштадот Рембрант со статуата на познатиот сликар и неговиот дом.

ГРАД НА ГРЕВОВИТЕ

Амстердам е познат и по тоа што во него проституцијата е легална. Тоа е една од причините зошто е наречен „град на гревовите“. Тука се наоѓа популарниот квартал на „Црвени фенери“ каде на секое коше може да најдете сексуални работнички, филмови, списанија и играчки, а најголемото внимание е насочено кон жените кои играат на изложите од локалитете.

ИЗНАЈМЕТЕ ВЕЛОСИПЕД

За да се почувствувате како вистински Холанѓанец, дефинитивно треба да изнајмите велосипед и да тргнете во авантура низ градот. Амстердам е еден од ретките градови кој целосно е приспособен за велосипедисти, а посебно внимание обрнете на семафорите, бидејќи на многу места постојат и семафори за велосипедисти. Велосипед може

да изнајмите речиси во секоја градска населба.

Кога ќе одлучите да се одморите од разгледувањето, вистински начин за да здивнете е да испиете пиво во пиварницата Хајнекен, која е претворена во туристичка атракција. Ќе дознаете сè за фамилијата Хајнекен и за процесот на правење пиво.

Патувањето во Холандија заокружете го со посета на ветерниците. Колкаво е нивното значење говори и фактот што постои национален празник „Ден на ветерниците“ во мај, кога тие се отворени за јавност и украсени со цвеќе, ангели или холандски знамиња. Од осум амстердамски ветерници само Молен ван Столен е редовно отворена за јавност. ■

КОГА НЕМА ВО МУЗИКАТА, ИМА ВО СКАРАТА

Со годините тезгите се сè помалку, фестивали и албуми, пак, речиси и да нема. Македонските музичари мораат да имаат втора опција, свој бизнис или стабилна работа сосема спротивна на нивната прва љубов

Пишува | Марина Косићовска

Машинеријата на музичката индустрија од пред 15 години, денес едвај се помрдува. Како стар југословенски споменик, деловите ѝ се стари, 'рбосани, расипани и несменети.

Некогаш, не во многу далечно минато, дискотеките и кафелињата низ земјата барем три-четирипати неделно имаа програма која вклучуваше настап и жива свирка. Македонската музика пред сè се почитуваше, се создаваше, се промовираше. Постоеше добро разработена музичка инфраструктура, која денес е само стар пат со дупки, кој сите го избегнуваат.

Растргнати меѓу давачките, незаштитени од здруженијата,

недоволно ценети од публиката, уште помалку платени од менаџерите, денес, голем дел од музичките работници, покрај својата работа како пејачи, композитори, актери, музичари и слично, се занимаваат и со нешто сосема друго.

Со годините тезгите се сè помалку, фестивали и албуми, пак, речиси и да нема. Па втора опција, свој бизнис или стабилна работа сосема спротивна на нивната прва љубов, мора да се има.

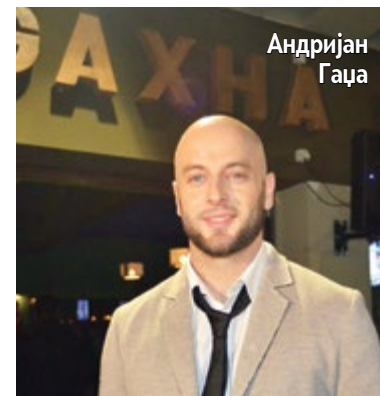
Во своите препораки за скриените „скапоцени камења“ низ Македонија, Игор Џамбазов, преку профилот на својата мачка, неодамна остави аманет, дека ако некогаш одите во

Гевгелија, мора да наминете кај „Кико и Иван“.

Браката Раденови од Гевгелија речиси две години ја водат кафеаната сместена во градскиот пазар. Иван, првиот македонски идол, не го доби ветениот албум, бидејќи набргу по победата продукцијата и телевизијата кои го организираа шоуто се затворија. Подоцна, неколку месеци поминаа во Белград каде настапуваа по тамошните клубови, а стигнаа и до третата фаза во првиот „Икс-фактор“. Можеби со музиката никако асолно да им тргне, но затоа пак, за нивната скара надалеку се слуша.

И Ламбе Алабакоски бизнисот си го отвори во родното место. Пејачот и ова лето држеше ноќен клуб покрај Преспанско Езеро, каде покрај менаџирањето, се погрижи и за музиката.

Дека кога веќе самиот си професионалец, можеш и самиот да си правиш свирки, веќе одамна знае Маја Гроздановска – Панче-

Андријан Гаџа

ва. Пејачката и сопруга на Дарко Панчев, можеби одамна нема нов материјал, но затоа, пак, редовно настапува во нивното кафуле „Деветка“, кое со години е центар место во скопскиот трговски центар „Бeverли Хилс“.

И Сања Лефкова покрај сопругот стана газдарица на бар. Нивното „Ред кафе“ е едно од најпосетените места во Аеродром, а кој пробал знае и зошто.

Газда на ресторан е и новопечениот сопруг на Тамара Тодевска. Поранешниот кошаркар Александар Димитровски – Мачка го отвори ресторанот „Атланта“ во партнерство со Перо Антиќ, но сега сам стопанисува со ова популарно место на кејот на Вардар.

Сопругот на Елена Велевска, пак, за својата сопруга и мајка на неговите три деца изгради хотел. Покрај Охридско Езеро е изграден луксузниот „Елени Палас“, посветен и именуван на познатата фолкерка.

Успешно кафуле има и Андријан Гаџа. Пејачот во старата скопска чаршија веќе година и пол е газда на „Гаџа бар“. Иако пред една година, кафулето беше демолирано од насилници, бизнисот опстана, а барот е полн.

Баш во времето кога беше еден од ретките што полнеа концертни сали, па дури и арената „Борис Трајковски“, Марко Маринковиќ – Слаткаристка го отвори „Филм кафе“. Кафулето беше хит во неговото маало во Ново Лисиче, но раперот засега се откажа од тој бизнис.

И на Ѓоко Танески навистина му беше тргнато на музички план,

кога реши дека има време и за други бизниси. Во Охрид, Танески го отвори пабот „Кастело“, а едно лето таму беше газда и на ноќен клуб.

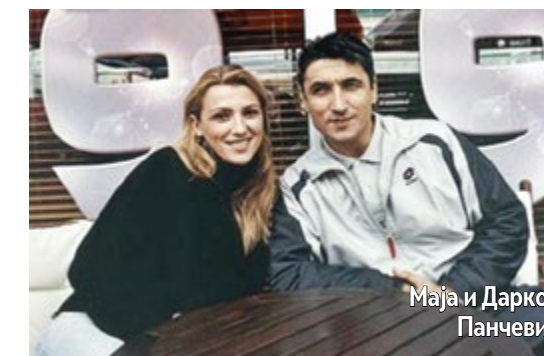
Во родната Битола и пејачот Димитар Андоновски неколкупати беше дел од угостителските води. И „Пијано“ и „Клупче“ беа одлични клубови, каде никогаш не недостигаа она најважното – многу алкохол, добра музика и расположени гости. Пред неколку лета, пејачот зеде под концесија и плажа во Охрид.

Како менаџер едно време се испроба и Владимир Крстевски – Франц, но неговиот клуб „Блек ен вајт“ опстана само една сезона.

И актерот Тони Михајловски се испроба како кафеџија. На влезот на старата скопска чаршија, „Т'га за југ“ беше место кое биемциите не го напуштаа до зори.

Огромна популарност своевременио стекна и ресторанот „Балканика“, кога го отворија некогашните колеги и другари Дуле и Коки.

Пред две години, Хелена Роза го отвори ресторанот „Париз Бистро“ во Градскиот трговски центар. Водителката своите познавања за здравата и балан-

Маја и Дарко Панчеви

● ● ●
Растргнати меѓу давачките, незаштитени од здруженијата, недоволно ценети од публиката, уште помалку платени од менаџерите, денес, голем дел од музичките работници, покрај својата работа како пејачи, композитори, актери, музичари и слично, се занимаваат и со нешто сосема друго

сирана исхрана ги пренесе во специјалитетите на ресторанот, но бизнисот не тргна како што се надеваше. Пред само неколку месеци, таа и нејзиното момче Игор, се преселија во Нов Зеланд.

Додека сè уште живееше во Скопје и се занимаваше со музика, свое кафуле во „Лептокарија“ имаше и Александра Пилева, но и таа среќата реши да ја бара во странство. Денес е среќно омажена мајка која живее во САД.

Во угостителството вложуват и спортистите. Со години во Струмица опстојува „19“, кафулето на фудбалскиот интернационалец Горан Пандев.

Во Аеродром, пак, кај слаткарницата „Палма“, постои уште едно кафуле, ем насловено со бројка, ем на спортист. Со кафулето „12“ се гордее директорката на ЖРК Вардар и легендарна голманка, Гордана Нацева.

До неодамна свое кафуле во центарот на Скопје имаше и фудбалерот Влатко Гроздановски.

Можеби нема сопствен ресторан, но таа е првата на која ќе ви текне кога станува збор за готвење на традиционална македонска храна. Покрај во народната музика, Адријана Алачки се прослави и со сопствената емисија за готвење „Вкусот на традицијата“.

Иако немаат кафуле или кафеана, уште многу други јавни личности од Македонија имаат и втора професија. Верица Пандиловска со години е сопственик на салон за убавина, а последнава година нејзината колешка Елена Петреска држи бутик во центарот на Скопје.

Пејачката Нина Јанева работи во Управата за хидрометеоролошки работи, Мијата, пак, е една од ретките жени контролори на летови. Нешто сосема дијаметрално со музиката работи и Бојана Атанасовска, а Кристина Арнаудова меѓу своите хоби-професии го вметна и дизајнирањето на чевли. Дани Димитровска оваа љубов ја покажа преку дизајнот на чизми. ■

КАКВИ ФРИЗУРИ ЌЕ БИДАТ ВО ТРЕНД ОВАА ЕСЕН?

Фризури за есента се различни, полни со фантазија, ексцентрични и во позитивна смисла, одушевувачки. Се носат долги коси со кадрици, кок, бохо-стил, кркви...

Класичниот француски кок сега има нов шмек. Направени на разни начини, фризури носат нов жар и страст за младоста, а од друга страна носат нешто модерно и опуштено. Различните стилови за оваа сезона може да се видат кај повеќе дизајнери како Шанел, Оскар де ла Рента, Викторија Бекам, Том Форд...

Кркмите на сите им се добро познати, а оваа сезона се носат на разни начини. Исто така, и кадриците со лесни набори кои на косата ѝ даваат посебен волумен. Токму тие се популарни за оваа есен.

Секогаш се интересни и плетенките на сто начини, како и кок-фризури, кои нè враќаат во времето на шеесетите години кога се носеа тапирани фризури.

ВИСОКО И НА ВРВ

Косата врзана во опавче е популарна речиси секоја сезона. Но, оваа есен во мода е коса врзана во опавче високо на тилот. Овој тренд го следат Прада, Марк Џејкобс, Александар Меквин, Мисони, Долче и Габана. Слично на ретро-стил, овие фризури целосно го полудеа светот на модата.

АТРАКТИВНО

КРКМИ

Кркмите оваа сезона повторно се во мода. Одберете такви кои одговараат на вашиот стил и особеност. Стилистите и дизајнерите предлагаат различни модели кои може да се најдат кај Сен Лорен, Версаче, Луј Витон...

ПОИНАКВИ КАДРИЦИ

Трендот со лесни кадрици е многу популарен, а конечниот изглед е многу едноставен. Со овие кадрици се добива женствен изглед.

СТИЛ ОД 60-ТИТЕ

Сите ги знаеме фризури од 60-тите кои беа познати по големиот волумен, подигната коса и интересни детали. Најпознатата фризура која може да се истакне од тоа време е кокот.

ПЛЕТЕНКИ

Кој не сака плетенки? Оваа фризура е безвременска и може да се направи на безброј начини, а популарна е за секоја пригода. Ја има кај Мара Хофман, Живанши, Ланвин...

ЏЕНИФЕР ЛОПЕЗ

Родена:
24 јули, 1969 (46 г.)
Бронкс, Њујорк, САД

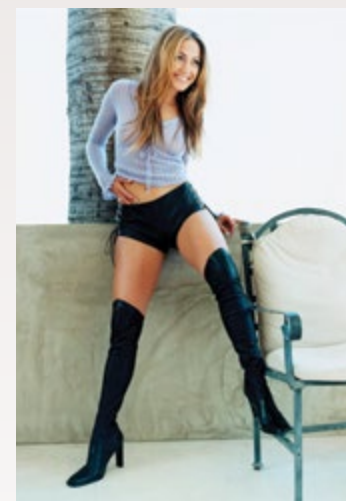
Професија:
актерка, авторка,
танчарка, модна дизајнерка,
продуцентка, пејачка

Активна од:
1986 година

Сопрузи:
Ојани Ноа (во брак 1997–98)
Крис Џад (во брак 2001–03)
Марк Антони (во брак 2004–14)

Деца: 2

Американската актерка, авторка, модна дизајнерка, танчарка, продуцентка и пејачка Џенифер Лопез, се наоѓа на второто место на листата на десет најубави жени за 2015 година. Љубовни-

те врски на Лопез го привлекоа вниманието на медиумите во целиот свет; таа беше во брак трипати досега. Покрај забавната индустрија, таа има и многу успешна деловна кариера, која се состои од различни линии на облека, модни додатоци, парфери, продуцентска компанија, телевизиски емисии и добротворна фондација. ■

Цитати:

- „Го добивате тоа што го давате. Тоа што го вложувате во работите е тоа што го добивате од нив.“
- „Им судам на луѓето по миризбата, а не по изгледот.“
- „Не добивам ништо бесплатно. Си плаќам за сите мои третмани за убавина.“

Преод | Ана Џејаноска

ШТЕДИ СЕКОЈ ВИКЕНД

Акцијата трае од 23.10 до 27.10.2015

СЕКОЈ ДЕН
СО
ВАС

СВИНСКА ПЛЕШКА 1 кг. 239,-	СВИНСКИ БУТ 1 кг. 259,-	ПИЛЕ СВЕЖО 1 кг. SEKIN 166,- СТАРА ЦЕНА 187,-	ПИЛЕШКИ ГРАДИ 2x350гр. + ВИРШЛИ 205гр. NEOPLANTA 129,- СТАРА ЦЕНА 174,-	АЈВАР 290гр. + МАЛИЦАНО 290гр. MAMA'S 239,- СТАРА ЦЕНА 304,-
СВИНСКИ КРЕМЕНАДЛИ 1 кг. 225,-	СВИНСКИ РЕБРА 1 кг. 219,-	ЧИПС сирење и лук 2x40гр. CHIPSY 19,- СТАРА ЦЕНА 38,-	СОК јаболко 100% 1л. NECTAR 43,- СТАРА ЦЕНА 60,-	СРЕДСТВО универзално 1000мл. AJAX 95,- СТАРА ЦЕНА 154,-
МАНДАРИНИ 1 кг. 56,- СТАРА ЦЕНА 68,-	ЦИТРОНИ црвени 1 кг. 49,- СТАРА ЦЕНА 59,-			

Понудата на свежо свинско месо може да се најде во сите Тинекс месарници - Супер Тинекс: Кончар, Првوماјска, Зебра, Драмски, Млечен, Гodel, Злокуќани, Катна гаража јужен булевар, Охрид, Куманово. Тинекс маркети: Карпош 3, Центар 2, Стара тв, Прилеп, Охрид летница, Битола 2, Кавадарци, Кочани

НАЈДОБРО и НАЈЛЕСНО РЕШЕНИЕ
за ЕФИКАСНО ЛЕКУВАЊЕ на
долготрајни инфекции на дишните патишта
кои не реагираат на вообичаената терапија

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА ДИЈАГНОСТИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА

avicena

Совршенството ни е во крвта

PNEUMOSLIDE

Тест за истовремено откривање на 9 видови бактерии и вируси –
причинители на најчестите инфекции на дишните патишта
кои не се откриват со класични методи!

Зошто PNEUMOSLIDE?

- Точно и брзо откривање на причинители на невообичаени инфекции
- Можност за најсоодветно лекување
- Се скратува времетраењето на болеста
- Се спречува развој на компликации
- Со само еден тест, резултати уште истиот ден!

2013/14
Superbrands
Macedonia's Choice

Локација 1 - Комплекс Македонија (спроти Алумена)
Бул. 8 Септември бр.2, лок.1, Скопје
тел: 02 3179 001; факс: 02 3177 130
моб: 075 211 406; lab@avicenalab.com.mk

Локација 2 - нас. Аеродром (Т.Ц. Три Бисери)
Бул. Јане Сандански бр.7 лок. 4
тел: 02 24 77 345; факс: 02 24 77 347
E-mail: lab2@avicenalab.com.mk

www.avicenalab.com.mk

ИДЕНТИФИКАЦИЈАТА НА ПРИЧИНТЕЛОТ Е КЛУЧНА ЗА СООДВЕТНО ЛЕКУВАЊЕ

КАКО ДА ИЗБЕРЕТЕ КУЈНСКИ ЗАВЕСИ?

ИЗБОР НА БОЈА

КДали знаете која боја да ја изберете за вашата кујна? Бојата на завеса може да ја поврзете со бојата на плочките. Ако сте избрале неутрални студени бои на плочки – како црна, темносива, бела, сребрена или топли нијанси како беж, бојата на вашите завеси мора да ја изберете во согласност со постојните бои. Свежите бои се добар избор за мали прозорци и за потемна кујна.

ДИЗАЈН

Во избирањето дизајн за завеси, ќе ве збуну големиот избор на материјали за кујнски завеси: од пругасти, цветни или апстрактни цветни орнаменти, до тие со дискретен дизајн. Размислете што е идеално за вашата кујна во зависност од стилот на мебелот, изберете класични, модерни или ретро.

ИЗБЕРЕТЕ ВИСТИНСКА ГОЛЕМИНА ЗА ЗАВЕСИТЕ

За кујнски прозорец во чијашто близина се подготвува храна, практични се кратки завеси. Ако сакате да има повеќе светлина во кујната, може да ги продолжите карнерите надвор од рамката на прозорот, со што ќе ги проширите завесите. ■

ЗАШТИТЕТЕ ГО МИЛЕНИКОТ ОД ЕСЕНСКИТЕ ОПАСНОСТИ

Сите тие што се грижат за животни мора да бидат дополнително внимателни кога ќе дојде есен. Од отрови во домаќинството до повреди што ги предизвикува студеното време, есенската сезона е многу опасна за нашите миленици. Ова се неколку совети што ќе помогнат за вашиот миленик да биде здрав и безбеден во текот на есенските месеци

На есен се зголемува употребата на „родентициди“, кои се многу отровни за милениците. Имено, ако животното го проголта овој вид пестициди, може да дојде до сериозни последици, па и до смрт. Ако мора да ги користите овие производи, направете го тоа со посебно внимание и ставете ги на тие места во градината што се достапни за милениците. Ако вашиот миленик не бил многу активен надвор за време

на летните горештини, не е лоша идеја да ја обновите дресурата. Кучињата, исто како и луѓето, со тек на време стануваат послаби во вештините што не ги користат. Во есенскиот и пролетниот период растат печурки. Додека 99 проценти од печурките не се отровни или содржат малку токсини, тој еден процент од нив се многу отровни и можат да бидат опасни по животот на миленичето. За жал, повеќето отровни печурки многу тешко

се разликуваат од безбедните. Затоа, најдобро решение е милениците да ги држите што подалеку од подрачјата каде што растат. Доколку се сомневате дека вашиот миленик изел отровна печурка, веднаш побарајте помош од ветеринар.

За да ја зачуваат телесната топлина, на милениците што живеат на отворено во дворот или многу време поминуваат надвор, потребно им е повеќе храна во текот на студените денови. Исто така, важно е животните секогаш да имаат чиста, свежа вода, која не е замрзната.

Почетокот на есента е време за промена на течноста во моторот на автомобилот. Етилниот гликол, односно антифриз, е многу токсичен за животните, па во случај на излевање

на оваа течност најбезбедно е веднаш да се исчисти.

Исто така, доколку имате деца што тргнуваат на училиште на почеток на есента, важно е својот училиштен прибор да го чуваат надвор од дофат на милениците. Имено, моливите, пенкалата, боичките, маркерите и фломастерите во себе содржат токсини што можат да му наштетат на миленикот, особено ако проголта поголема количина. Супстанцииите од училишниот прибор можат да предизвикаат проблеми во системот за варење.

Затоа, сопствениците треба да обрнат внимание на овие потенцијални опасности за да го заштитат своето милениче. Сепак, здрав и безбеден миленик е среќен миленик. ■

ЕСЕНСКА УБАВИЦА - ХРИЗАНТЕМА

Есен без хризантеми е како пролет без ластовички. Во саксии, во жардиниери, или во леи, тие ја обојуваат околината во разни бои, од бели до жолти, преку розови и црвени, до светловиолетови

За да го продолжите времето на цветање, редовно отстранувајте ги расцветаните цветови.

Хризантемите што се во саксија и тие што се засадени во леи треба да бидат на сончево место и редовно да се залеваат со вода, секојдневно, ако е можно.

Како што поминува периодот на цветање, врвовите треба да се поткастрат за хризантемата да го задржи својот облик во вид на грмушка. Напролет треба да ѝ се додаде ѓубриво богато со азот, а подоцна со поголема количина калиум.

Според јапонското верување, хризантемата е симбол на моќ, богатство и на среќа. Во оваа земја хризантемата е национален цвет.

Есенската убавица може да биде одличен додаток на терасата или во градината.

На преодот од едно во друго годишно време, посебно од сончевото и топло лето во барокната есен, хризантемата е цвеќе што совршено ја исполнува и украсува градината, најмногу поради раскошните варијации во бои, форми и по текстура. ■

СЛИКАЊЕ ВО ТЕМНИНА СО ФОТОАПАРАТОТ НА SONY A7S II ФУЛ ФРЕЈМ

Маркетиншкиот тим на компанијата „Сони“ тврди дека **A7S II** речиси може да ја претвори ноќта во ден. И не е далеку од вистината. Новиот **фул фрејм** фотоапарат без огледало, најавен минатиот месец, може да се пофали со луд 409.600 ИСО опсег - што го прави совршен придружник за снимање на вашите најмрачни моменти. Во споредба со оригиналниот модел, кој исто така има нокни функции, A7S II ги има истите 12,2 мегапиксели, фул фрејм сензор ЦМОС и процесор Бионз Х како и неговиот претходник. Сега, тука нештата стануваат поинтересни:

„Сони“ додаде 5-оскен стабилизатор на сликата во фотоапаратот и внатрешно 4К УХД снимање на 24 и 30 слики во секунда. Во прилог на тоа, тој, исто така, поддржува некомпресирани 14-битни RAW датотеки, до пет слики во секунда континуирано снимање и споделување на фотографии преку „Вајфај“ или НФЦ.

Најдобриот дел во врска со тоа е дека овие хај енд спецификации се сместени во внатрешноста на едно тело со големина на дланка.

Извор: „Енџелет“ | Превод: Ана Цветаноска

БМВ
ОФИЦИЈАЛНО ГО ПРЕТСТАВИ
„М2 КУПЕ“

АВТОМОБИЛИЗАМ

БАВАРЦИТЕ ПРОДОЛЖУВААТ ДА ИЗНЕНАДУВААТ

Одделот на германската автомобилска компанија БМВ за производство на возила со знакето „М“ го претстави најновиот член на семејството „М“, кој како наследник на моделот „1М купе“ ќе се појави во продажните салони напролет во 2016 година и ќе го носи името „М2 купе“

Подготви |
Бојан Момировски

Надворешниот изглед на „БМВ М2 купе“ го карактеризираат посебно дизајнираните аеродинамични компоненти, а во однос на другите модели од серијата 2, „М2“ се истакнува со различни браници, со отворите за вентилација на предната маска, со задниот дифузер за

воздух и со минималистичкиот спојлер на капакот од багажниот простор. Под значително зголемените крила се наоѓаат 19-инчни зацврстени алуминумски бандажи, на кои се монтирани гуми од производителот „Мишелин“. Четирите завршоци за издувните гасови дополнително означуваат дека овој автомобил не е обичен „БМВ 2“.

„М2 купе“ го придвижува 3,0-литарски бензински мотор, со две турбини, кој за овој модел развива сила од 365 коњски сили и 464 њутн-метри најголем вртежен момент, кој со функцијата „овербуст“

Во служба на врвните карактеристики на „БМВ М2 купе“ се и алуминиумските компоненти на суспензијата, како и задната оска, која е зајмена од моделите М3 и М4. Во одделот „М“ на БМВ за овој модел автомобил, исто така, подготвија и посебно наместен електричен управувач и активен „М“ диференцијал. За полесно запирање на возилото се предвидени перфориран дискови и шепи обоени во сина боја.

Освен што се знае дека БМВ планира „М2 купе“ да го пушти во сервиско производство на почетокот на 2016 година и првите модели се очекуваат да бидат достапни напролет, цената сè уште не е позната, но, според некои врвни познавачи, таа не треба да биде пониска од 70.000 евра. ■

може да се зголеми на 494 њутн-метри. Ако овој мотор е компониран со шестостепен мануелен менувач, од 0 до 100 километри на час развива за 4,4 секунди, а максималната брзина му е електронски ограничена на 250 километри на час. Купувачите дополнително можат да го нарачаат овој автомобил со седумстепен автоматски менувач „М-ДЦТ“ со две квачила и ќе добијат дополнително забрзување, кое од 0 до 100 километри на час изнесува 4,2 секунди.

ЗА СРЕЌА, ФУДБАЛОТ НИ ОСТАНА НА МЛАДИТЕ

Разговараше | Зоран Појовски
Фојо | Александар Ивановски

Фудбалот во Македонија е во длабока криза, особено кога станува збор за настапите и за рејтингот на сениорската репрезентација и на клубовите на европската сцена, но, сепак, има светлина во тунелот. Ја носат младинците со одличните игри во квалификацискиот циклус и особено со односот кон националниот дрес, со борбеноста, со колективниот дух. По почетниот пораз од Исланд, македонските репрезентативци на возраст до 21 година, предводени од селекторот Благоја Милевски, успеаја да забележат две вредни победи над Украина и над Северна Ирска и во одлично расположение го очекуваат дуелот со првиот фаворит Франција.

■ Ме радува што на секој следен меч имаме напредок на тактички план и во дисциплината и во играта. Што се однесува до талентот, тој никогаш не им недостигал на македонските фудбалери. Тоа е неспорно, но постојано заостануваме на тактички план и немаме победнички менталитет. Оваа генерација чекори храбро кон отстранување на тие недостатоци и напредокот е видлив. Жал ми е што загубивме од Исланд, иако не бевме надиграни. Ни се повторила старите мани во период од десетина минути, кога ги примивме голите, но потоа репрезентативците одговорија на предизвикот и со две победи покажаа цврст и победнички карактер. Најважно е што самите на себе си потврдивме дека можеме рамноправно да играме против ривали со одличен рејтинг во европскиот младински фудбал. Кога се игра со огромна желба за победа, резултатите не можат да изостанат. Најважно е да се даде максимумот на

Одамна чекаме генерација фудбалери што ќе покаже фанатична борбеност на терен, но и победнички менталитет, да биде рамноправна на физички и на тактички план со противници што имаат подобар рејтинг. Или, едноставно кажано, репрезентативците на Македонија до 21 година предизвикаа општи симпатии со победите над Украина и над Северна Ирска. Видовме битка, квалитет и глад за победа. Патем, Украинците, кои се чести учесници на завршните турнири на ЕП, ги победивме со еден играч помалку, а против Северна Ирска слаевме со пресврт. Работи што ретко ни се случуваа во минатото со која било селекција

но е дека сакаме беспопштедна битка на теренот, да се даде сè од себе, па макар и да се загуби. Со таа девиза на 15 ноември Бабунски, Радески, Зајков, Мурати, Николов, Барди и другите наши репрезентативци ќе стартуваат и против Франција. Триколорите се топ-фаворити во третата група со Македонија, Украина, Северна Ирска, Шкотска и Исланд. Првопласираната репрезентација ќе игра бараж.

терен, да се разбере што значи да се игра за дресот со државниот грб и да се покаже колективен дух. Верувам дека фудбалските симпатизери ќе знаат да го ценат тоа, без разлика дали ќе победиме или не - вели Милевски.

Конечно, играме фудбал

Одамна чекаме генерација фудбалери што ќе покаже фанатична борбеност на терен, но и победнички менталитет, да биде рамноправна на физички и на тактички план со противници што имаат подобар рејтинг. Или, едноставно кажано, децата предизвикаа општи симпатии со победите над Украина и над Северна Ирска. Видовме битка, квалитет и глад за победа. Патем, Украинците, кои се чести учесници на завршните турнири на ЕП, ги победивме со еден играч помалку, а против Северна Ирска слаевме со пресврт. Работи што ретко ни се случуваа во минатото со која било селекција. Или, просто кажано, децата играат вистински фудбал.

■ За да примиш или да дадеш гол во фудбалот се потребни десетина секунди. Важно е дали си подготвен да го возвратиш ударот.

СО НАСМЕВКИ НА РЕПРЕЗЕНТАТИВНИТЕ СОБИРИ

Победите носат радост и огромна самодоверба, а младите македонски репрезентативци едвај чекаат да има нова акција, нов меч на Македонија во квалификациите. Начинот на кој ги победивме Украина и Северна Ирска го изразува секоја фудбалски симпатизер во Македонија. И, конечно, јас-

■ Можеби најголемата победа е тоа што гледаме насмевки на лицата на фудбалерите на секој собир на репрезентацијата. Се промени односот кон дресот со национални обележја, тимскиот дух е прекрасен и, конечно, почнуваме да се цениме. Во нашата група имаше многу неочекувани резултати на почетокот, а верувам дека Македонија ќе продолжи да креира уште изненадувања. Имам впечаток дека не потценуваат, не верувам дека очекуваа вакви резултати од нас, но немаме ништо против и двата тренда да продолжат. Франција останува прв фаворит, а сите други селекции ќе бијат рамноправна битка за втората позиција. Првото место носи автоматски пласман на ЕП во Полска 2017 година, а четирите најдобро второпласирани селекции од вкупно девет групи ќе играат бараж меѓу себе. Двете селекции што ќе победат во баражите заедно со домаќинот Полска и деветте победници во групите ќе играат на завршниот турнир за титулата на ЕП.

И да покажеш карактер и добра стратегија да останеш во игра и да го надиграш противникот. Тоа е победничката филозофија на фудбалските гиганти. Засега моите избраници успешно се соочуваат со овие предизвици. Не паднавме со духот ниту против Исланд, иако загубивме, ни кога имавме играч помалку против Украина, ниту кога имавме негатива од 0-1 со Северна Ирска. Верувам дека ќе продолжиме по тој пат и во следните квалификациски мечеви. Битка до последен здив, без потценување и преценување на ривалите - вели Милевски.

На 15 ноември „галските петли“ ќе ни гостуваат во Скопје. Имаат искусен стратег во Пјер Манковски, кој беше на кормилото на Франција на СП 2013 година и со Погба и Кондогбија во составот ја доведе младинската селекција до светскиот трон. Триколорите имаат играчи што настапуваат за реномирани европски клубови од калибарот на Рабиот од ПСЖ, Коман од Баерн Минхен, Лапорте од Атлетик Билбао, Менди од Марсеј.... Милевски вели дека Франција сè уште е топ-фаворит во нашата група, но предавање нема.

■ Нема лесни мечеви бидејќи конкуренцијата во групата е стравотна. Имаше два ривала од Велика Британија, кои се фанатично борбени, тука е Украина, селекција што е во топ 10 во Европа, Исланд, кој бележи голем фудбалски развој, и светскиот првак од 2013 година, Франција. Земја со огромен фудбалски рејтинг во светски рамки. Секоја чест за нив, ги почитуваме, но нема да ги прецениме. Имаат предност и во традицијата и со избор на голем број играчи што настапуваат во големи клубови, но квалитетот ќе треба да го потврдат на терен во 90 минути. Еве да се пошегуваме малку, јас би прифатил пораз од Франција, а да победиме на другите шест натпревари. Токму против нив ќе мора да потврдиме дека имаме победничка филозофија, дека не се плашиме од никого. Ќе играме без пардон, иако се апсолутни фаворити. Тоа е размислување за европски врв, за европски успеси и верувам дека Македонија ќе покаже дека има фудбалска иднина и против екстраквалитетна селекција каква што е Франција - додава Милевски. ■

ВРЕМЯ ПЛОВ

■ 23 октомври 1893 година

Во Солун, е основана Македонска револуционерна организација со цел ослободување на македонскиот народ од империјализмот и превласта на околните сили и остварување на неговите основни права на самостојност и идентитет.

■ 23 октомври 1992 година

По едномесечна нафтена војна против Македонија, Грција го повлекува ембаргото.

■ 25 октомври 1689 година

Австрискиот генерал Енеа Силвио Пиколомини (како дел од контраофанзивата против Отоманската империја по кампањата на Турците во 1683 година) го запалил Скопје. Во тој период, градот бил зафатен со епидемија на колера. Пиколомини наредил градот да се запали за да се сопре епидемијата. Градот горел два дена. До темел изгореле голем број куќи и дуќани, но епидемијата не сопрела. Дури и самиот генерал Пиколомини се заразил од колера и набрзо починал.

■ 27 октомври 1947 година

Во Лерин е извршена смртна пресуда врз 13 Македонци од селото Герман, Леринско, обвинети за соработка со партизаните.

■ 29 октомври 1944 година

Горно Врановци, Велешко, излезе првиот број на весникот „Нова Македонија“ на македонски јазик, орган на Народноослободителниот фронт на Македонија. Вториот број излезе во ослободениот град Битола, а од третиот број излегува во Скопје. Излегувањето на овој весник е од исклучително значење за развојот на современото македонско новинарство.

АВТОР: НИКОЛА ПЕТ- КОВСКИ	НЕА КО- ШАРКАР- СКИ ТИМ	ИТАЛИЈАН- СКИ ДИ- РИГЕНТ АЛБЕРТО	НОЖ СО ДВЕ СЕЧИЛА	ФОТО- ГРАФИИ	ФРАН- ЦУСКИ ЛИСАТЕЛ ВИКТОР	ЈАДЕН, СИРОМАВ	ДОКТОР ЗА УШНИ БОЛЕСТИ	КАЛЕ- МЕЊЕ	ЕЗЕРО ВО ФИНСКА (ЕНАРЕ)
ЕНЦИКЛО- ПЕДИСКИ РЕЧНИЦИ									
ВИД МАЈМУН									
ОПШТА ТЕО- РИЈА НА ЗНАЦИ И СИМБОЛИ									
ПРВИОТ ЧОВЕК СПОРЕД БИБЛИЈАТА					СТЕПЕН НА ЧИСТОТА НА ЗЛАТО				
					ОРГАН ЗА ВИД				
ОДРЕЧЕН ЗБОР			МОРСКИ ЖИВОТНИ						
			ПОРТУГАЛ- СКИ МО- РЕПЛОВЕЦ						
30 - та БУКВА		МУЗИЧАР- РОТ (ЏЕГЕР)				ТЕТОВО			ВИД ВИШНА
		ХРИСТИЈАН- СКА ВЕРА (ПАПА)				ПРАВЕЦ ВО МУЗИ- КАТА ОД ЈАМАЈКА			
СТАР ГРАД ВО АТУЛИЈА				ОСАМЕ- НОСТ, СА- МОТИЈА					
				РЕЧЕН РИБАР					
НЕВИС- ТИНА					ЛИНГ- ВИСТОТ ТОШЕВ				
					ЗЛОСТОР- СТВО				
УНГАРСКО ЖЕНСКО ИМЕ							ВАСИЛ АТАНАСОВ		
							ХРВАТСКИ РЕЖИСЕР АНТЕ		
ПРОИЗ- ВОДИТЕЛ НА СОЛ						НОКЕН ЛОКАЛ			
						АВТОМО- БИЛСКИ НАТПРЕВАР			
ПОДРЕ- ДУВАЊЕ ПО КЛАСИ									
АНГЛИСКИ РЕЖИСЕР ДЕЈВИД				ПОКУК- ЛИНА					
				МЕРКА ЗА СКАЛО- ЦЕНОСТИ					
ИВАН ЦАНКАР			БРУХ, ХЕРНИЈА					АМПЕР	
			СЛОВЕНЕЧ- КА ПЕЈАЧ- КА МАЈДА					ГЛАВЕН ГРАД НА ГАНА	
ЦРКОВНИ СПИСИ									ЛИЧНА ЗАМЕНКА
ГЕОГРАФ- СКИ ПОИМ (МН.)						СПИС. ДО- КУМЕНТ			
						ОСМИЈУМ			
ГРАД ВО ИТАЛИЈА							РОБЕРТ ОВЕН		
							НЕУТРОН		
ГУБРЕ, ОТПАД					ЖЕНА НА СИНОТ ИЛИ БРАТОТ				

ЛЕВЧЕНКО, ОФШТИЯН, СЕМНОЛИКА АТАН, АЛА, НЕ, КОРАЛИН, Ъ, МИК, ТЕ, ЕКА, ОСАМА, ЛИА, А, КРИМ,
ЕЛЕНКА, ВА, СОМАР, БАР, КИАСИПАБЕ, ЛИН, МЕРЕН, ИЦ, КИНА, А, ПИСАНИНА, ЕСЕРА, АКТ, ПАТАЛО, ПО, СМЕТ, ЧУАА

АКО КРАДЕШ, КРАДИ КАКО ЧОВЕК

Здраво телефанатици. Секој ден накај три погладне не фака едно колективно рацетресене во редакција. Почнуваат тогаш да се отвораат само страници за готвење и за јадење на интернет. Колку повеќе топен кашаваал, толку подобро. Од нула до мајка ми (24 часа гледање „24 кичен“), би рекол дека ми се гледаат емисии за готвење колку што на нашиве фудбалери им се излегува на терен. Значи излегуваат и од границите на оваа скала.

Сепак, не сум лаж, бејидејќи на времето кога немаше кабелска, тоа наше мало телевизорче со уште помала антена правеше растур. Дури и мислам поголем избор на програми имав тогаш, а не со нашиве што ги бројат сите косовски телевизии како топ-каналы. Затоа што, нели, сите се изнагледавме ТВ „Приштина.“ Е тогаш, во тоа мало кутиче купено во '89, кај нас се гледаше „Раи уно“. Не дека разбиривме сè, ама па кај има поинтервјуерален јазик од јадење? А и тука беа бујните коси и сè друго на Антонела, мојата прва љубов, мојата прва добродојдечка старка.

Антонела сега ја помина педесетката и води емисија на локална италијанска телевизија, утринската има нова русокоса, ново студио, нови содржини. По дваесет години, сега ни текна да поткраднем нешто од „Раи уно“. Не Антонела, туку „Домат и пиперка“. Па, барем состојките на престилките да беа сменети.

И не само тоа, ако веќе крадеш стари идеи, „укради“ и еднаш барем научи дека не може сè да се снима во едно студио „два на два“. Дека постои и друга сценеграфија, што не е завеси, платна и глупав „прозорец“ зад тебе. Можеби веќе нема топла вода за измислување, ама иста та вода може да ја користиш на милион начини.

Малиот брат

facebook

Замисли да си зелка и да растеш цела година за 20 денари.

Имам тело на 20 годишен тросед.

Ако е точно дека на таа што мислиш пред спиење е правата за тебе јас треба некако Тутунска банка да ја земам...

Предметите навечер ја менуваат формата. Стануваш по чаша вода, а во рака ти се создава сендвич со шунка и кашкавал и кечап и мајонез.

За душевен мир ја користам старата кинеска техника Фак Ју.

👍 На 9 пута им се допаѓа ова.

Напиши коментар ...

– Огледалце, огледалце, зошто
сум сама?

– Ај погледни се уште еднаш...

– Колку литри ти е бојлерот?

– Околу 6-7 песни...

– Мамо, мене штркот ли ме донесе?

– He.

– Да не ме донесе реката?

- He.

– Да не сте ме нашла во шумата?

– Не сме.

– Па како тогаш сум се појавил на овој свет?

– Те симнавме од интернет!

– Е ова веќе има логика. По цел ден сте на интернет и ти и тато, затоа што јас се чудев од каде сте нашле време за секс...

ПЕЧЕНО ПИЛЕШКО СО КУСКУС

СОСТОЈКИ:

- 3 парчиња пилешки стек
- рузмарин
- соја сос
- сол и црн пипер
- 250 мл вода
- маслиново масло
- 250 грама кускус
- лебни трошки
- кари
- сол
- црвен пипер или буковец
- 2 млади кромитчиња
- лук во прав
- мајчина душичка
- сенф во прав

ПОДГОТОВКА:

- Рузмаринот ситно исечкајте го, додајте соја сос, сол и црн пипер.
- Во сад на оган ставете 250 мл вода, додајте малку маслиново масло, нека зоврие и додајте го кускусот. Тргнете го садот од оган и мешајте.
- Зачинете.
- Лебните трошки измешајте ги со кари, сол, црвен пипер или буковец.
- Пилешкото пржете го на загреана тава, а потоа префрлете го во тркалезна тава за печење, наросете го со смесата од лебни трошки и печете го во рерна 15-20 минути.
- Во сад со вода што врие само малку спуштете ги младите кромитчиња, колку да ги фати топлина.
- Оваа комбинација на зачини, според нас, е одлична. Доколку не ви се допаѓа некој зачин, заменете го со друг, по ваша желба.

НОВ
ВКУС

caffetin COLDmax®

НОВ, ПОДОБРЕН ВКУС

НА ЛИМОН И НА МЕНТОЛ

ЌОЈЛА НАЈИВКА ЗА УБЛАЖУВАЊЕ НА
СИМТОМИТЕ НА НАСТИНКА И НА ГРИП

✓ ПРИ ГРИП И ПРИ НАСТИНКА

✓ ЈА НАМАЛУВА ТЕЛЕСНАТА ТЕМПЕРАТУРА

✓ ЈА НАМАЛУВА БОЛКАТА

✓ ЈА НАМАЛУВА СЕКРЕЦИЈАТА ОД НОСОТ

АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ
Здравјето ѝ пред сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството! За индикациите, ризикот од употребата и за несаканите дејства на лекот, консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

RULES ARE TO
BE BROKEN, THE HEART
IS TO OPEN!
FOR THOSE
WHO SEEK
FREEDOM

НОВО!

ДАБ ЛИМЕНКА ОД 0.5Л

WWW.ZLATENDAB.COM.MK